

Serg. Hagqvist

72

Endast för tjänstebruk.

GRUNDLÄGGANDE BESTÄMMELSER

RÖRANDE

SIGNALTJÄNSTEN VID ARMÉN,

MARINEN OCH FLYGVAPNET

(GBS)

60-

(334)

B

Endast för tjänstebruk.

GRUNDLÄGGANDE BESTÄMMELSER

RÖRANDE

SIGNALTJÄNSTEN VID ARMÉN,

MARINEN OCH FLYGVAPNET

(GBS)

FASTSTÄLLDA 1942

Förord till föreläsning

GRUNDLÄGGANDE BESTÄMMELSER

BÖRANDE

Grundläggande bestämmelser rörande signal-
tjänsten vid armén, marinen och flygvapnet (GSS)
att lända till efterrättelse vid utarbetandet av
instruktioner m m angående signaltjänsten fast-
ställas att gälla fr o m den 1. juli 1942.

Stockholm den 22. maj 1942.

O.G. Thörnell
Överbefälhavare.

REVISOR

/S. Åkerhielm.

422

1	1
2	2
3	3
4	4
5	5
6	6
7	7
8	8
9	9
10	10
11	11
12	12
13	13
14	14
15	15
16	16
17	17
18	18
19	19
20	20
21	21
22	22
23	23
24	24
25	25
26	26
27	27
28	28
29	29
30	30
31	31
32	32
33	33
34	34
35	35
36	36
37	37
38	38
39	39
40	40
41	41
42	42
43	43
44	44
45	45
46	46
47	47
48	48
49	49
50	50
51	51
52	52
53	53
54	54
55	55
56	56
57	57
58	58
59	59
60	60
61	61
62	62
63	63
64	64
65	65
66	66
67	67
68	68
69	69
70	70
71	71
72	72
73	73
74	74
75	75
76	76
77	77
78	78
79	79
80	80
81	81
82	82
83	83
84	84
85	85
86	86
87	87
88	88
89	89
90	90
91	91
92	92
93	93
94	94
95	95
96	96
97	97
98	98
99	99
100	100

Bestämmelserna fastslå dels begrepp m m, dels grunderna för
signalering utförande mellan armén, marinen och flygvapnet samt i
vissa fall även inom dessa. Signalering utföres i de fall, som icke
beröras i dessa bestämmelser, enligt inom armén, marinen och flygvap-
net gällande särskilda föreskrifter.

För kommersiell och internationell signalering samt för medde-
landens befordran mellan icke militära signalstationer gälla särskilda
bestämmelser.

1	1
2	2
3	3
4	4
5	5
6	6
7	7
8	8
9	9
10	10
11	11
12	12
13	13
14	14
15	15
16	16
17	17
18	18
19	19
20	20
21	21
22	22
23	23
24	24
25	25
26	26
27	27
28	28
29	29
30	30
31	31
32	32
33	33
34	34
35	35
36	36
37	37
38	38
39	39
40	40
41	41
42	42
43	43
44	44
45	45
46	46
47	47
48	48
49	49
50	50
51	51
52	52
53	53
54	54
55	55
56	56
57	57
58	58
59	59
60	60
61	61
62	62
63	63
64	64
65	65
66	66
67	67
68	68
69	69
70	70
71	71
72	72
73	73
74	74
75	75
76	76
77	77
78	78
79	79
80	80
81	81
82	82
83	83
84	84
85	85
86	86
87	87
88	88
89	89
90	90
91	91
92	92
93	93
94	94
95	95
96	96
97	97
98	98
99	99
100	100

INNEHÅLL.

Sida

Kap I. Allmänna bestämmelser.

§ 1. Signaltjänstens ändamål	3
§ 2. Signaltjänstens omfattning	3
§ 3. Signalmedel m m	3
§ 4. Allmänna begreppsförklaringar	6
§ 5. Signalmedelans benämning, indelning m m	9
§ 6. Morsetecken	15

Kap II. Tråd.

§ 7. Begreppsförklaringar	19
§ 8. Trådtelefonerings utförande	20

Kap III. Radio.

§ 9. Begreppsförklaringar	24
§ 10. Radiotelegraferings utförande	26
§ 11. Radiotelegraferings utförande	33
§ 12. Angivande av tid	35

Kap IV. Blink (morse).

§ 13. Blinksigalerings (morserings) utförande mellan försvarens grenarna	36
--	----

Bilagor.

1. Signalblankett	38
2. Sammanställning av vissa telegrafverkets föreskrifter för befordring av fjärrförbindelsemeddelanden (fredsbestämmelser)	39
3. Reglemente för befordring av fjärrförbindelsemeddelanden vid krig eller krigsfara (krigstelegrafreglemente)	44
4. Särskilda signaler vid radiosigalering	49

KAP I. ALLMÄNNA BESTÄMMELSER.§ 1. Signaltjänstens ändamål.

1. Signaltjänsten har till ändamål att medelst signalmedel säkert och snabbt överbringa meddelanden, att genom utforskande och övervakande av fiendens signaltjänst inhämta underrättelser om denne, samt att försvåra fiendens signaltjänst.

§ 2. Signaltjänstens omfattning.

2. Signaltjänsten omfattar samtliga de åtgärder, som erfordras för signalförbindelsers anordnande, underhåll och brytning, signalmedelans överbringande, signaltjänstkontroll, signalspaning samt åtgärder mot fiendens signaltjänst.
3. Vid marinen utgör signaltjänsten en del av förbindelsestjänsten.

§ 3. Signalmedel m m.

4. Signalmedel och för signaltjänsten erforderlig teknik materiel - signalmateriel - indelas i huvudgrupperna tråd (trådmateriel), radio (radiomateriel), optiska signalmedel (optisk signalmateriel) samt akustiska signalmedel (akustisk signalmateriel).

Tråd omfattar trådtelefon, trådtelegraf och trådfjärrskrift.

Radio omfattar radiotelefon, radiotelegraf och radiofjärrskrift.

Optiska signalmedel omfatta blink¹⁾ eller morse²⁾ (signallampa, signallanterna, strålkastare, signalakärm), semafor (semaforflaggor), signalflaggor samt särskilda signalmedel (särskild signalmateriel).

Särskilda signalmedel äro fartsignalmateriel (fartflagga, fartstandert, fartlanternor), avståndssignalmateriel (avståndsflygga, avståndsvimpel, vävtecken), fyrverksignalmateriel (blänkfyrar, signalpistol med signalpatron, raketer) samt signaldukar.

Akustiska signalmedel omfatta undervattenssignalapparat, ångvissla eller annan ljudapparat.

Vid tråd och radio kan jämväl bildtelegraf komma till användning.

1) Benämning vid armén och flygvapnet.

2) Benämning vid marinen.

5. Signalmedlen användas enligt nedanstående.

Signalmedel	Vid			Mellan		
	armén	marinen	flygvapnet	armén och marinen	armén och flygvapnet	marinen och flygvapnet
<u>Tråd-</u>						
telefon	1	1	1	1	1	1
telegraf	1	1	1	1	1	1
fjärrskrift	1	1	1	-	-	-
<u>Radio-</u>						
telefon	1	1	1	1	1	1
telegraf	1	1	1	1	1	1
fjärrskrift	1	-	-	-	-	-
<u>Optiska signalmedel</u>						
blink (morse)	1	1	1	1	-	1
semafor	-	1	-	-	-	-
signalflaggor	-	1	-	-	-	-
särskilda signalmedel:						
fartsignalmateriel	-	1	-	-	-	-
avståndssignalmateriel	-	1	-	-	-	-
fyrverksignalmateriel	1	1	1	1	1	1
signaldukar	1	1	1	-	1	1
<u>Akustiska signalmedel</u>						
undervattenssignalapparat	-	1	-	-	-	-
ångvisala	-	1	-	-	-	-
annan ljudapparat	1	1	1	-	-	-

6. Signalering (signaltrafik) är överbringande av meddelande medelst signalmedel och utföres såsom:

trådsignalering omfattande (tråd-) telefoning, (tråd-) telegrafering och (tråd-) fjärrskriftsignalering;

radiosignalering omfattande (radio-) telefoning, (radio-) telegrafering och (radio-) fjärrskriftsignalering;

optisk signalering omfattande blinksignalering¹⁾ eller morse-signalering (morseering)²⁾, semaforering, signalflaggsignalering och signalering med särskilda signalmedel;

akustisk signalering omfattande morsesignalering med akustisk signalmateriel (ljudmorseering).

Signalering kan vara dubbelriktad, då svar förväntas eller enkelriktad, då svar icke får avgivas eller icke omedelbart förväntas med signalmedel av samma huvudgrupp.

7. Signalförbindelse anordnas med olika signalmedel och är med hänsyn härtill:

trådförbindelse,

radioförbindelse,

optisk förbindelse,¹

akustisk förbindelse.

Signalförbindelse förefinnes mellan truppförband, fartyg, flygplan m m, därest signalering mellan dem äger rum eller omedelbart kan äga rum.

8. Signaltjänstkontroll innefattar åtgärder i syfte att övervaka signaltjänstens bedrivande (trådkontroll, radiokontroll osv).

9. Signalspaning innefattar åtgärder i syfte att genom fiendens signalering inhämta underrättelser och utföres såsom:

trådsplaning, som bl a avser avlyssning av fiendens trådsignalering,

radiospaning, som bl a avser avlyssning av fiendens radiosignalering samt radiopejling av hans stationer, eller

optisk signalspaning, som bl a avser avläsning av fiendens optiska signalering.

10. Signalstörning (avsiktlig) innefattar åtgärder i syfte att medelst signalmedel försvåra fiendens signalering. Utföres signalstörning med tillhjälp av radio för att försvåra fiendens radio-

1) Benämning vid armén och flygvapnet.

2) Benämning vid marinen.

signalering, benämnes den radiostörning (avsiktlig).

11. Misledande signalering innefattar signalering, varmed avses att misleda fienden och/eller försvåra dennes signalspaning.

§ 4. Allmänna^N begreppsförklaringar.

12. Signalorgan innefattar personal med signalmateriel m m avsedd för signaltjänstens utövande.
Signalförband innefattar enligt ständig eller tillfällig indelning organiserade signalorgan.
13. Signalofficer är den officer, som inom vederbörlig stab m m handlägger och föredrager ärenden rörande signaltjänsten. Han får i regel befäl över och leder tjänsten vid vederbörligt signalförband (signalorgan).
Signalofficer vid marinen är i regel tillika förbindelseofficer.
14. Signalstation utgöres av på en och samma plats för signalering iordningställd signalmateriel m m jämte personal för dennes betjäning.
Signalstation kan omfatta en eller flera trådstationer, radiostationer, optiska signalstationer osv.
15. Sändande station (sändare) är den signalstation, som påbörjat signalering till annan signalstation - mottagande station (mottagare).
16. Motstation är den signalstation, med vilken signalering för tillfället äger rum.
17. Upprätta signalstation innebär att iordningställa signalmateriel m m för signalering.
Bryta signalstation innebär att iordningställa signalmateriel m m för transport.
18. Signalmeddelande är varje meddelande, som överbringas med signalmedel.

19. Signalstationstjänst omfattar samtliga åtgärder inom signalstation för signalmeddelandens registrering m m - signalexpeditionstjänst - samt för signalering - signaltrafiktjänst.
Stänga signalstation innebär att tillfälligt avbryta signalstationstjänsten.
Öppna signalstation innebär att återuppta signalstationstjänsten.
20. Pasning innebär att signalstation är beredd att mottaga eller (och) sända signalmeddelande.
21. Avsändare är den chef, myndighet, befattningshavare m m, från vilken signalmeddelande utgått.
Adressat är den, till vilken signalmeddelande är ställt.
22. Inlämningsstation är den signalstation, där signalmeddelande först inlämnas för befordran med signalmedel.
Adresstation är den signalstation, vid vilken signalmeddelande slutligt skall mottagas.
Genomfångsstation är den signalstation, som vidarebefordrar ett signalmeddelande.
23. Signaltecken äro de tecken (morsetecken, semafor-tecken m fl), som äro föreskrivna för signalering med olika slag av signalmedel.
24. Signal är varje signaltecken, ord eller grupp med viss innebörd.
Från motstation given signal, som innebär att signalmeddelande eller del därav uppfattats, icke uppfattats eller som innebär uppehåll i signaleringen m m, benämnes svarssignal.
25. Stationssignal är en av bokstäver och/eller siffror bildad signal, som anger chef, truppförband, fartyg, flygförband, signalstation m m.
Fast stationssignal (ständig, oförändrad stationssignal) är stationssignal, som för längre tid anger chef osv.
Rörlig stationssignal är stationssignal, som endast för mycket kort tid anger chef osv och som därefter ersättes med annan stationssignal.

Dubbel stationsignal bildas av tvenne stations signaler åtskilda genom bråkstreck och kan användas, då signalstation ombeskrjer signalering för annan signalstation (chef osv).

Exempel: X signalering ombeskrjes av Y, som då använder stations signalen X/Y.

26. Sändningsföljd innefattar ett eller flera ord (grupper, bokstäver, siffror m m), som signaleras i ett sammanhang, innan svars signal avgives av motstationen.
27. Seriesändning innebär, att flera signalmeddelanden till samma mottagande station signaleras omedelbart efter varandra, utan att nytt anrop göres mellan varje meddelande.
28. Vidarebefordra är att över genomgångsstation förmedla signalmeddelande.
Kollationera är att genom återsignalering till sändande station av signalmeddelande eller del av detsamma kontrollera, att meddelandet rätt mottagits.
Upprepa (repetera) är att en eller flera gånger verkställa förnyad sändning av ett signalmeddelande eller del därav för att underlätta dess riktiga mottagande.
29. Klart språk är språk, som direkt återger meddelandets innehåll. Till klart språk hänföres även allmänt brukliga förkortningar.
30. Krypto är språk, som svarer att dölja innehållet i meddelande, och som först efter begagnande av överenskommen nyckel - kryptonyckel - bör kunna tydas.
Krypto bildas genom att använda kod, chiffer eller täckord. Till krypto hänföres även överenskommet språk.
31. Kod är en bok e d, i vilken upptagits bokstavs- och/eller siffergrupper - kodgrupper - jämte mot dessa svarande meningar, ord, bokstäver, siffertal m m.

32. Chiffer är system för hemligt skrivsätt, åstadkommande antingen omkastning av ordningsföljden mellan bokstäver och siffror (grupper av dessa) i en text, eller utbyte av textens bokstäver osv mot andra dylika eller mot tecken av annat slag.
33. Täckbenämningar äro överenskomna ord, vilka användas för att beteckna vissa förband, befattningshavare, orter m m. Användandet av täckbenämningar vid i övrigt klart språk får icke anses ha överfört detta till krypto.
34. Täckord äro överenskomna ord, vilka användas för att beteckna vissa förutsedda order och rapporter m m.
35. Överenskommet språk är språk, som för den oinvidde icke synes innehålla någon hemlig mening, men som förvandlats till krypto genom att alla eller vissa bokstäver, ord eller meningar i stället för sin vanliga betydelse erhållit en annan, överenskommen sådan.
36. Kryptonyckel utgöres av kod, chiffernyckel, täckordstabell eller tabell för överenskommet språk.
37. Kryptera innebär att överföra klart språk till krypto.
Dekryptera innebär att återställa krypto till klart språk med kännedom om och begagnande av kryptonyckel.
38. Forcera innebär att utan kännedom om eller tillgång till kryptonyckel återställa krypto till klart språk.
- X
- § 5. Signalmeddelandens benämning, indelning m m.
39. Signalmeddelande benämnes med hänafyn till det signalmedel, med vilket det överbringas, trådmeddelande, radiomeddelande, optiskt meddelande, akustiskt meddelande osv.
40. Meddelande avsett att befordras med signalmedel bör vara nedskrivet på signalblankett (bilaga 1).
41. Meddelande, som telefoneras direkt från avsändare till adressat, benämnes personsamtal.

42. Afsändare kan anbefalla eller förbjuda att meddelande signaleras med visst signalmedel.
43. Signalmeddelande, som icke kan signaleras direkt till adressstation, vidarebefordras över en eller flera genomgångsstationer såsom genomgångsmeddelande.
44. Signalmeddelanden indelas med hänsyn till företrädesrätt i följande meddelandeklasser:
 luftförsvarsmmeddelande,
 blixmeddelande,
 ilmeddelande,
 vanligt meddelande,
 dagmeddelande och
 enskilt meddelande.
45. Signalmeddelanden skola signaleras och avlämnas till adressaten i den ordning, klasserna äro upptagna. Därvid iakttages, att luftförsvars- och blixmeddelanden avbryta varje annat pågående meddelande än luftförsvars- och blixmeddelande. Meddelanden av samma klass befordras i den ordning, tidsnumren (mom 56) angiva.
46. Luftförsvarsmmeddelande användes för meddelande i luftförsvarets tjänst angående flygverksamhet enligt härför särskilt utfärdade bestämmelser. (Se även bil 3, krigstelegrafreglementet.)
47. Blixmeddelande får användas endast för ytterst brådskande meddelande av största vikt.
48. Ilmeddelande får endast användas för brådskande, viktigt meddelande.
49. Vanligt meddelande skall i regel användas, såvida icke särskilda omständigheter annat påfordra.
 Meddelande, på vilket klass icke är angiven, behandlas såsom vanligt meddelande.
50. Dagmeddelande är mindre brådskande meddelande och sändas, då

omständigheterna lämpligen medgiva, varvid iakttages att pågående övningssignalering, rundradiosändning m m icke må störas.

51. Enskilt meddelande är meddelande, som berör privata angelägenheter och må sändas enligt vederbörande chefs (befälhavares) bestämmande.
52. Vid trafik på nät, som står under telegrafverkets förvaltning, skola telegram- och samtalsklasser användas enligt för telegrafverket gällande instruktioner. (Fredsbestämmelser, se bil 2; krigstelegrafreglementet, se bil 3.)
53. Följande tabell utvisar den ungefärliga motsvarigheten mellan militära meddelandeklasser och vid trafik på telegrafverkets nät möjliga telegram- och samtalsklasser.

Militära meddelandeklasser	Telegrafverket	
	Telegramklasser	Samtalsklasser
luftförsvarsmmeddelande	statsordertelegram ¹⁾ luftförsvarstelegram ²⁾	statsordersamtal ¹⁾ luftförsvarssamtal ²⁾
blisxmeddelande	{ statsblisxtelegram ¹⁾ -----	{ statsblisxsamtal ¹⁾ blisxsamtal
ilmeddelande	{ statsiltelegram ¹⁾ SVH-telegram statstelegram meteorologiskt telegram iltelegram	{ statsilsamtal ¹⁾ 4) flyghindersamtal (statsamtal) ³⁾
vanligt meddelande	statstelegram utan företrädesrätt och vanligt telegram	ilsamtal vanligt samtal
dagmeddelande		
enskilt meddelande		

- 1) Användes endast, sedan krigstelegrafreglementet trätt i kraft och enligt av ÖB (ch fst) utfärdade bestämmelser (se dock not 4).
- 2) Användes dels sedan krigstelegrafreglementet trätt i kraft och enligt av ÖB (ch fst) utfärdade bestämmelser, dels ock under fred i samband med övningar m m enligt härför särskilt utfärdade föreskrifter. (Se mom 46.) Vid beställning av luftförsvarssamtal skall förkortningen "luft" användas.
- 3) Användes endast i trafik med utlandet.
- 4) Användes i trafik med utlandet även då krigstelegrafreglementet icke trätt i kraft.

54. Missbruk av företrädesrätt medför för avsändare ansvar såsom för tjänstefel.
55. Signalmeddelande består i regl av inledning, som utgöres av tidsnummer, ordantal och tjänsteanmärkningar, adressmening och text.
56. Tidsnummer består av fyra siffror angivande tidpunkt för signalmeddelandes registrering enligt för resp försvarsgren gällande föreskrifter. Signalmeddelanden från en och samma signalstation åsätts tidsnummer med minst en minuts tidskillnad.
57. Ordantal anger antalet i signalmeddelande ingående ord (grupper) räknat från och med tjänsteanmärkningar och åsättes vid signalering mellan försvarsgrenarna tråd-, radio- och blink- (morse-)meddelanden innehållande kod- eller chifffertext.
- Såsom ett ord räknas varje i signalmeddelande ingående ord eller grupp (bokstavsgrupp, siffergrupp eller grupp, som består av bokstäver, siffror eller övriga tecken tillsammans - oberoende av antalet däri ingående tecken), som vid signalering enligt morse-systemet efterföljes av uppehåll om fem tidsenheter.
- Skiljetecken och övriga tecken (mom 67) inräknas icke i ordantal.
- Vid befordran av meddelande innehållande kod- eller chifffertext medelst telegram över stationer under telegrafverkets förvaltning skall texten inledas med tidsnumret omedelbart åtföljt av ordantalet beräknat enligt ovan.
58. Tjänsteanmärkningar (förkortas "tjänm") angiva signalmeddelandes klass, sättet för dess befordran m m och äro, dels trafikänmärkningar, vilka kunna ingå såväl i anrop som i signalmeddelandes inledning, dels övriga tjänsteanmärkningar, vilka ingå endast i inledningen.
- Tjänsteanmärkningar införas å signalblankett och signaleras i den ordning de upptagas i mom 61. Tjänsteanmärkningar få icke sam-

man skrivas.

59. Adressmening utgöres antingen av adressats och avsändares stationsignal (benämning) - hel adressmening - eller ock endera av adressats eller avsändares stationsignal (benämning) - halv adressmening.

I hel adressmening åtakiljas, vid tråd- eller radiotelegrafe-ring emellan försvarsgrenarna, adressats och avsändares stations-signaler genom "de", vid tråd- eller radiotelefonering samt vid blink (morse) genom ordet "från". Likaså användes "från", då vid tråd eller radiotelegrafe-ring emellan försvarsgrenarna adressat och avsändare angivas genom (förkortade) benämningar.

I halv adressmening föregås avsändares stationsignal (benämning) av "de" (respektive "från").

Adressmening användes endast, då genom anrop eller på annat sätt icke angives, vem som är adressat och/eller avsändare.

60. Text i signalmeddelande avfattas på klart språk eller på krypto (hemligt språk) enligt härför utfärdade särskilda bestämmelser.

Signalmeddelande på klart språk får vid signalering mellan försvarsgrenarna icke innehålla andra förkortningar än de, som förekomma i allmänna språkbruket eller som anbefallits för gemensamt bruk.

61. Tjänsteamärkningar användas enligt nedanstående tabell.

Tjänsteamärkningar	Förkortning	Vid signalering försvarsgrenarna emellan användes tjänsteamärkningen vid		
		tråd	radio	blink (morse)
<u>Trafikamärkningar</u>				
Metod B	B ¹⁾	-	1	-
Metod C	C	-	1	-
Luftförsvarsmeddelande	LF	1	1	1
Blixtmeddelande	BK	1	1	1
Ilmeddelande	IL	1	1	1
Dagmeddelande	DG	1	1	1
Enkilt meddelande	ET	1	1	1
<u>Övriga tjänsteamärkningar</u>				
Vidarebefordran över viss signalstation	VIA	1	1	-
Vidarebefordran på annat sätt än med radio	VB	1	1	1
Vidarebefordran med tråd	VET	1	1	1
Vidarebefordran med radio	VBR	1	1	1
Vidarebefordran med optiskt signalmedel	VBO	1	1	1
Mottagningsbevis	MB	1	1	1
Kollationering	COL	1	1	1
1) Utsättes endast tillsammans med VBR.				

62. Metod C (C) anger, att enkelriktad radiosignalering äger rum enligt bestämmelserna i § 10.

63. Luftförsvars-(LF), blixt-(BK), il-(IL), dag-(DG) och enkilt(ET) meddelande angiva meddelandets klass. Klassebeteckning utsättes av avsändare enligt bestämmelserna i mom 46 - 48 och 50 - 51.

64. Vidarebefordran anger, att meddelande önskas vidarebefordrat över angiven (angivna) signalstation(er) eller på angivet sätt. Tjänsteamärkningen VIA skall åtföljas av stationssignal(er) för genomgångsstationen(erna). Tjänsteamärkningen VB anger, att meddelande önskas vidare-

befordrat på annat sätt än med radio. Skall vidarebefordran ske med tråd, sättes tjänsteamärkningen VET, med radio VBR eller med optiskt signalmedel VBO.

Vid vidarebefordran skall adressmening användas vid dubbelriktad signalering.

65. Mottagningsbevis (MB) anger, att adresstation skall avgiva bekräftelse på att meddelande kommit adressat till hands.

66. Kollationering (COL) anger, att avsändaren föreskrivit, att signalmeddelande skall kollationeras av motstationen.

§ 6. Morsestecknen.

67. Vid signalering enligt morseystemet användas följande morse-tecken.

Bokstavs- och sifvertecken.

Bokstav (siffra)	Morsestecken	Vid signalering försvarsgrenarna emellan användes tecknet vid	
		radio	blink (morse)
A	· —	1	1
B	— · · ·	1	1
C	— · — ·	1	1
CH	— — — —	1	1
D	— · ·	1	1
E	·	1	1
É	· · — · ·	-	-
F	· · — ·	1	1
G	— — ·	1	1
H	· · · ·	1	1
I	· ·	1	1
J	· — — —	1	1
K	— · —	1	1
L	· — · ·	1	1
M	— —	1	1

Bokstav (siffra)	Morsestecken	Vid signalering försvarsgrenarna emellan användes tecknet vid	
		radio	blink (morse)
O	— N	1	1
P	• — — •	1	1
Q	— — • —	1	1
R	• — •	1	1
S	• • •	1	1
T	—	1	1
U	• • —	1	1
V	• • • —	1	1
W	• — —	1	1
X	— • • —	1	1
Y	— • — —	1	1
Z	— — • •	1	1
Å	• — • • —	1	1
Ä	• — • —	1	1
Ö	— — — •	1	1
1	• — — — —	1	1
2	• • — — —	1	1
3	• • • — —	1	1
4	• • • • —	1	1
5	• • • • •	1	1
6	— • • • •	1	1
7	— — • • •	1	1
8	— — — • •	1	1
9	— — — — •	1	1
0	— — — — —	1	1

Skilletecken och övriga tecken.

Benämning	Skrivtecken	Morsestecken	Vid signalering försvarsgrenarna emellan användes tecknet vid		Anm
			radio	blink (morse)	
Komma	,	— — — —	1	1	
Kolon	:	— — — —	1	-	
Frågestecken	?	— — — —	1	-	
Utropstecken	!	— — — —	-	-	Endast vid kommersiell inländsk signalering
Apostrof	'	— — — —	-	-	Endast vid kommersiell signalering
Bindeströk el tankströk	-	— — — —	1	-	
Bräkströk	/	— — — —	1	-	
Parens (framför och efter ordet eller orden)	()	— — — —	1	-	
Anföringstecken (framför och efter citatet)	"	— — — —	-	-	Endast vid kommersiell inländsk signalering
Understrykningstecken (framför och efter de understrukna orden)	—	— — — —	-	-	Endast vid kommersiell signalering
Åtskillnadstecken	=	— • • •	1	1	
Iystringstecken	~	— • • •	1	1	
Provningstecken	v	— • • •	1	-	
Vänningstecken	√	— • • •	1	1	
Anmodan att signalera	K	— • •	1	1	
Slutstecken	+	— • • • •	1	1	
Förretåtsstecken	§	— • • • •	1	-	
Misakrivningstecken	~~~~~	— • • • •	1	1	
Avalutningstecken (mündningens uppbärande)	@	— • • • •	1	1	
Skillnadstecken	//	— • • •	-	-	Endast vid kommersiell signalering
Nödsignal	SOS	— • • • • •	1	-	
Tyskt Y	ü	— • • •	-	-	Endast vid kommersiell inländsk signalering
<u>Särskilda tecken vid militär signalering.</u>					
Spanakt N	N	— — — —	-	-	Användes endast inom marinen
Omslagningstecken	*	— • • •	1	-	

68. Vid morsetecknens avgivande skall iakttagas,
att en kort teckendel (.) motsvarar en tidsenhet,
att en lång teckendel (—) göres lika med tre tidsenheter,
att mellanrummet mellan teckendelarna i samma morsetecken
göres lika med en tidsenhet,
att mellanrummet mellan två bokstäver, siffror eller andra
tecken i samma ord (grupp) göres lika med tre tidsenheter, samt
att mellanrummet mellan två ord (grupper) göres lika med fem
tidsenheter.
69. För användning av vissa morsetecken såsom signaler gälla be-
stämmelserna i kap II, III och IV.

KAP II. T R Å D.

§ 7. Begreppsförklaringar.

70. Ledning utgöres antingen av en enda tråd - enkelledning - eller
ock av två i samma strömkrets ingående trådar - dubbelledning.
Såsom ledningar fungera även följande förbindelser, nämligen
bärvågsförbindelser (för högfrekvenstelefonti och -telegrafi samt
totelegrafi) och
fantomledningar (duplexledningar och telegraftransformeringar).
71. Med hänsyn till isolationen indelas ledningar i
blanka ledningar (blanktrådsledningar),
lacktrådsledningar och
kabelledningar.
Bärvågsförbindelser och fantomledningar kunna anordnas såväl på
blanka ledningar som på kabelledningar; högfrekvensförbindelser
dock framför allt på blanka ledningar.
72. Med hänsyn till sättet för utläggandet kunna ledningar vara
luftledningar, markledningar, jordkabel- eller sjö-(vatten-)kabel-
ledningar.
73. Linje utgöres av en eller flera ledningar med tillhörande gemen-
samt anordnade fästen eller följande samma stråk (kabelgrav). Linje
kan vara permanent linje, halvpermanent linje eller fältlinje.
74. Permanenta linjer byggas i regel med telegrafverkets materiel
och indelas i
telegrafverkets permanenta linjer omfattande,
dels telefonledningar, vilka med hänsyn till användningen
kunna vara lokaledningar, landsledningar, rikeledningar eller
internationella telefonledningar;
dels telegrafledningar, vilka kunna vara inländska eller
internationella;
bärvågarnas permanenta linjer (statens m fl);
enkilda tillhörande permanenta linjer; samt

militära permanenta linjer omfattande

arméns fasta linjer (inom lantfästningar osv);
 marinens fasta linjer (inom kustfästningar osv); samt
 flygvapnets fasta linjer (inom flygstationer osv).

75. Halvpermanenta linjer byggas av militär personal eller av personal ur telegrafverket i huvudsaklig överensstämmelse med permanent linje och indelas i arméns, marinens och flygvapnets halvpermanenta linjer.
76. Fältlinjer byggas av militär personal och indelas i arméns fältlinjer;
 marinens fältlinjer omfattande land- och sjölinjer; samt
 flygvapnets fältlinjer.
77. Linjetjänst omfattar linjers byggande, underhåll och brytning.
78. Trådstation kan vara telefonstation eller (och) telegrafstation.
79. Trådnät omfattar linjer med därtill hörande stationer (apparater).
80. Anslutning innebär, att trådförbindelse anordnas antingen till (från) punkt på befintlig ledning - anslutningspunkt - eller till (från) trådstation - anslutningsstation - så att direkt trådsignalering möjliggöres.
- Anslutning utföres genom inkoppling eller ingång.
- Inkoppling verkställles på själva ledningen, utan att avbrott göres på densamma, eller på trådstation.
- Ingång verkställles genom att avbrott göres på ledning, vilken direkt intages på den anslutande stationen.

§ 8. Trådtelefonerings utförande.

81. Trådtelefonering inom och mellan försvarsgrenarna utföres enligt följande schema.

Skickare (S) Mottagare (M)	Signaleringens huvudsakdelningar	Signaleringsmoment nr	Signaler (uttryck)	Gives antal <i>per</i>	A n n	
S	I. Anrop.	1	Mottagarens stationsignal eller benämning	1		
		2	"Från"	1		
		3	Sändarens stationsignal eller benämning	1		
M	II. Svar å anrop.	4	Mottagarens stationsignal eller benämning	1		
		5	"Kom"	1		
S	III. Sändning av meddelandet.	6	"Gör"	1		
M		7	"Kom"	1		
S		8	"Tidsnummer 0000"	1		
M		9	"Tidsnummer 0000 - kom" ..	1		
S		Meddelandets inledning	10	"Ordantal 00"		1
M			11	"Ordantal 00 - kom"		1
S			12	"Tjänsteansmärkingar - " ..		1
M	13	"Tjänsteansmärkingar - kom"	1			
S	Eventuell adressering	14	Ev adressering	1	Ev i flera sändningsföljder.	
M		15	Ev adressering - "kom" ...	1		
S		16	"Åtskillnad"	1		
M		17	"Åtskillnad - kom"	1		
S	Meddelandets text	18	Textens 1. sändningsföljd..	1	Vid kod- eller chifffertext utgör sändningsföljd en grupp av bokstäver eller (och) siffror.	
M		19	Textens 1. sändningsföljd - "kom" osv	1		
S		20	"Slut"	1		
M		21	"Slut" (Vid kod- eller chifffertext samt vid tjänst "COL" uttalar mottagaren "jag kollationerar" och mottakar hela meddelandet fr o m signaleringensmoment 8)	1		
S	IV. Meddelandets avslutande.	22	"(Hitt kollationerat) - klart slut"	1		

Ann. Föregås anrop av uppringning eller lyvtringstecken (vid ljudtelegrafering), svarar mottagaren med egen stationsignal eller benämning, varefter telefoneringen åger rum enligt ovanstående schema med uteslutande av signaleringsmomenten 1, 4 och 5.

Vid trådtelefonering i samband med elledning m m må förkortning av ovanstående schema äga rum enligt inom vederbörlig försvarsgren gällande bestämmelser.

82. Svårfattliga ord och siffertal, ävensom grupper på kod- eller chiffertext, skola vid telefonering försvarsgrenarna emellan bokstaveras med tillhjälp av nedanstående namnförteckning.

A = Adam	K = Kalle	U = Urban	1 = Ett
B = Bertil	L = Ludvig	V = Viktor	2 = Två
C = Cesar	M = Martin	W = Wilhelm	3 = Trea
D = David	N = Niklas	X = Xarxes	4 = Fyra
E = Erik	O = Olof	Y = Ingve	5 = Femma
F = Filip	P = Petter	Z = Zäta	6 = Sexa
G = Gustav	Q = Qvintus	Å = Åke	7 = Sju
H = Harald	R = Rudolf	Ä = Ärlig	8 = Åtta
I = Ivar	S = Sigurd	Ö = Östen	9 = Nio
J = Johan	T = Tore		0 = Nolla

83. Vid tråd- och radiotelefonering användas följande uttryck.

Uttryck	Uttrycket anger
"Skriv"	att meddelande skall nedskrivas
"Skriv icke"	att meddelande icke skall nedskrivas
"Kom"	att motstationen skall påbörja (fortsätta) signalering
"Vänta"	att tillfälligt uppehåll i signaleringen göres eller att mottagaren ej är beredd att omedelbart mottaga meddelande
"Åtskillnad"	att övergång sker till meddelandes text samt inuti text till ny rad
"Upprepa (repetera)"	att sändningsfölj (ord, grupp) icke är uppfattad
"Jag upprepar (repeterar)"	att sändningsfölj (ord, grupp) kommer att upprepas
"Bokstavera"	att sändningsfölj (ord, grupp) skall bokstaveras
"Jag bokstaverar"	att sändningsfölj (ord, grupp) kommer att bokstaveras
"Kollationera"	att meddelande (sändningsfölj, ord, grupp) skall motläsas
"Jag kollationerar"	att meddelande (sändningsfölj, ord, grupp) kommer att motläsas

Uttryck	Uttrycket anger
"Rätt"	att meddelande (sändningsfölj, ord, grupp) rätt kollationerats eller repeterats
"Fel"	att meddelande (sändningsfölj, ord, grupp) återkallas, felaktigt kollationerats eller repeterats
"Upprepa (repetera) grupp före -"	att ord (grupp) <u>före</u> angivet ord (grupp) skall upprepas
"Upprepa (repetera) grupp efter -"	att ord (grupp) <u>efter</u> angivet ord (grupp) skall upprepas
"Upprepa (repetera) grupp mellan - och -"	att ord (grupp, grupper) <u>mellan</u> angivna ord (grupper) skall upprepas
"Upprepa (repetera) grupp(-er) nummer -"	att grupp(-er) med angivet nummer skall upprepas
"Nytt meddelande"	att seriesändning kommer att äga rum
"Förbindelsen provas"	att signalförbindelsen <u>aprovas</u>
"Slut"	att signalmeddelande är slut
"Klart - slut"	att signalering avslutas

Vid behov kan även användas:

"Stopp"	att skiljetecknet "punkt" skall utsättas
"Kommatecken"	att skiljetecknet "komma" skall utsättas

KAP III. R A D I O.

§ 9. Begreppsförklaringar.

84. Radiostation kan vara anordnad för sändning och mottagning eller för enbart sändning - radiosändningsstation - eller ock för enbart mottagning - radiomottagningsstation.

Radiomottagningsstation anordnad för pejling benämnes radio-pejlstation.

85. Sluten (icke strålände, konst-) antenn är en ersättningsanordning för en antenn med samma elektriska egenskaper som denna, men som vid belastning icke avgiver strålningsenergi utan förbrukar hela den tillförda energin som värme.

86. Radiotystnad innebär förbud för radiosändning.

87. Radiovågorna indelas i klass A - kontinuerliga vågor - och klass B - dämpade vågor.

Till klass A hänföres följande vågtyper:

vågtyp A 0 - under ett fortvarighetstillstånd på varandra följande, identiskt lika svängningar - vilken användes endast i vissa fall, såsom vid sändning av kalibreringsfrekvenser,

vågtyp A 1 - omodulerade, kontinuerliga svängningar - vilken användes vid telegrafering utan ton,

vågtyp A 2 - tonmodulerade, kontinuerliga svängningar - vilken användes vid telegrafering med ton,

vågtyp A 3 - tal- eller musikmodulerade, kontinuerliga svängningar - vilken användes vid telefonering,

vågtyp A 4 - på fotoelektrisk väg modulerade, kontinuerliga svängningar - vilken användes vid bildtelegrafering (fasta bilder), samt

vågtyp A 5 - på fotoelektrisk väg modulerade, kontinuerliga svängningar - vilken användes vid television (fasta eller rörliga bilder).

Till klass B hänföres vågor, sammansatta av på varandra följande serier av svängningar, vilkas amplitud gradvis avtager från ett

uppnått maximum. Vågor av denna klass få användas endast under vissa förutsättningar.

88. Vågtypsändring innebär, att sändaren och (eller) mottagaren övergår till sändning resp mottagning med annan vågtyp.

89. Frekvens anger radiovågs periodtal och uttryckes i kilocykler per sekund (kc/s). Dessutom må radiovåg angivas med våglängd, vilken i så fall utsättes inom parentes efter frekvenstalet.

90. Frekvensändring innebär, att sändaren och (eller) mottagaren övergår till sändning resp mottagning å ny frekvens.

91. Vid radiosignalering användes antingen enbart anropsfrekvens eller anropsfrekvens och trafikfrekvens.

92. Anropsfrekvens är sådan frekvens, på vilken radiostation skall vara trafikberedd (lyssna).

Mottagande stations anropsfrekvens användes av

a) sändande station (sändare):

i anrop,

vid fortsatt signalering enligt metod B (mom 95), då trafikfrekvens icke skall användas,

vid signalering i följd (mom 110),

vid signalering enligt metod C (mom 95);

b) mottagande station (mottagare):

i svar på anrop,¹⁾

vid kvittering av meddelande, om övergång till annan

frekvens för mottagaren icke anbefallts i anropet,

vid kvitteringsanrop (mom 111), därest kvittering av meddelande ägt rum på anropsfrekvens.

1) Då på grund av materielens konstruktion eller av annan orsak i mom 92 angivna förfaringsätt icke kunna tillämpas, sänder sändaren på mottagarens anropsfrekvens och mottagaren på sändarens anropsfrekvens enligt för sådant fall av vederbörande befälhavare utfärdade särskilda bestämmelser.

93. Trafikfrekvens är sådan frekvens, på vilken sändning av meddelande äger rum efter övergång från anropsfrekvens.

Mottagande stations trafikfrekvens användes av

a) sändande station (sändare),

i regel vid sändning av meddelande (jämför mom 92),

vid signaleringens avslutande vid dubbelriktad trafik, då meddelandet sänts på trafikfrekvens;

b) mottagande station (mottagare):

vid kvittering av meddelande, då sändaren i anropet anbefallt övergång till trafikfrekvens för såväl sändare som mottagare, vid kvitteringsanrop (mom 111), därest kvittering av meddelandet ägt rum på trafikfrekvens.

§ 10. Radiotelegraferings utförande.

94. Vid radiotelegrafering användas tvänne metoder, vilka benämnas B och C.

Metod B är förfaringsättet vid dubbelriktad radiotelegrafering mellan en sändare och en eller flera mottagare.

Metod C är förfaringsättet vid enkelriktad radiotelegrafering.

Svar med radio får härvid icke avgivas.

95. Radiotelegrafering inom och mellan försvarsgrenarnas utföres enligt följande schema.

Metod B.

Sändare (S) Mottagare (M)	Signaleringens huvudindelningar	Signaleringens moment nr	Signaler	Gives antal ggr	Anm			
S	I. <u>Anrop.</u>	1	Provningstecken	1 - 3				
		2 ¹⁾	Mottagarens stationssignal	1 - 3				
		3	ds	1				
		4	Sändarens stationssignal	1 - 3				
		5	Ev trafikmärkningar och radioförkortningar	1				
		6	F	1				
M	II. <u>Svar & anrop.</u>	7	Provningstecken	1				
		8	Sändarens stationssignal	1				
		9	ds	1				
		10	Mottagarens stationssignal	1				
		11	F	1				
S	III. <u>Frekvensövergång.</u>	12 ²⁾	Åtkällnadstecken	1	Anropsfrekvens. Signaleringen sker på anbefalld(a) trafikfrekvens(er).			
S	IV. <u>Sändning av meddelandet.</u>	13	Lyringstecken	1 - 3	I meddelande med kod- eller chiffer-text vid signalering mellan försvarsgrenarna skall ordantal avgivas.			
		14	Tidsnummer	1				
		15	Ev ordantal	1				
		16	Ev tjänstemärkningar (trafikam och övriga tjänst)..	1				
		17	Ev åtkällnadstecken och adressering	1				
		18 ¹⁾	Åtkällnadstecken	1 - 3				
		19	Text	1				
		20	Sluttecken	1				
		21	F	1				
		M	V. <u>Meddelandets kvittering.</u>	22		Provningstecken	1	
				23 ³⁾		Mottagarens stationssignal	1	
				24		Svarsignal (ev åtföljd av tidsnummer)	1	
25 ⁴⁾	Ev kvitteringsanrop och i så fall lyringstecken samt meddelandet och sluttecken			1				
26	K			1				
S	VI. <u>Signaleringens avslutande.</u>	27	Provningstecken	1				
		28	Avslutningstecken	1				

1) Vid samtrafik med armén 3 ggr.

2) Åtkällnadstecken gives endast då frekvensövergång skall verkställas.

3) Gives endast vid signalering till flera mottagare eller när dubbel stationssignal användes.

4) Vid samtrafik med armén gives lyringstecken 3 ggr.

Har hela meddelandet eller del därför icke uppfattats gives svarsignal enligt mom 103.

Vid signalering inom armén, marinen eller flygvapnet må enligt vederbörande försvarsgrenschefs närmare bestämmande ett eller flera av signaleringsmomenten utelämnas. Vid samverkan mellan förband ur olika försvarsgrener må signaleringsmoment utelämnas efter närmare överenskommelse mellan vederbörande chef (befälhavare).

Metod C.

Sändare (S)	Signaleringsmoment nr	Signaler	Gives antal ggr
S	1	Provningstecken	5
	2	Mottagarens stationssignal	1
	3	de	1
	4	Sändarens stationssignal	1
	5	Trafikmärkningar	1
	6 ¹⁾	Åtskillnadstecken	1 - 3
	7	Tidnummer	1
	8	Ordantal	1
	9	Tjänsteanmärkningar	1
	10	Ev åtskillnadstecken och adressmening	1
	11 ¹⁾	Åtskillnadstecken	1 - 3
	12	Text	1
	13	Sluttecken	1
	14	Omslagningstecken	1
	15	Upprepning av mom 2 - 13	1
	16	Avslutningstecken	1

1) Vid samtrafik med armén 3 ggr.

Vid signalering inom armén, marinen eller flygvapnet må enligt vederbörande försvarsgrenschefs närmare bestämmande ett eller flera av signaleringsmomenten utelämnas. Vid samverkan mellan förband ur olika försvarsgrener må signaleringsmoment utelämnas efter närmare överenskommelse mellan vederbörande chefer (befälhavare).

96. Anrop, som icke omedelbart besvaras, får upprepas först efter en minut.
97. Svar å anrop vid signalering till flera mottagare gives av dessa i den ordning de anropats.
Har gemensam stationssignal använts, besvaras anropet enligt för varje särskilt fall utfärdade bestämmelser.
98. Sändning av meddelande verkställs i regel i en sändningsföljd.
99. Meddelandets kvittering verkställs genom att mottagaren såsom svarsignal giver signalen R, eventuellt åtföljd av det mottagna meddelandets tidnummer, vilket innebär, att meddelandet riktigt uppfattats.
100. Anmodan att signalera (signalen K) gives såsom slut på sändningsföljd för att angiva för motstationen, att denna kan börja sända.
101. Återkallelse av felaktigt given signal under pågående sändning angives med misckrivningstecken. Tecknet innebär, att den sista givna eller redan påbörjade signalen återkallas, varefter den senast rätt givna signalen upprepas, och sändningen fortsattes från denna signal räknat.
102. Upprepning av sändningsföljd eller del därför angives med omslagningstecken. Gives tecknet efter ord (grupp) innebär detta, att upprepning av desamma omedelbart kommer att äga rum. Gives tecknet efter sluttecken innebär detta, att upprepning av meddelandet i sin helhet kommer att äga rum.
103. Omfrågning kan verkställas beträffande hel sändningsföljd eller

del därav.

Då meddelande i sin helhet icke uppfattats, verkställs omfrågning genom att frågetecknen, ev föregånget av tidsnummer gives såsom svarssignal. Motstationen upprepar därefter hela meddelandet.

Då början av meddelande icke uppfattats, verkställs omfrågning genom att frågetecknen gives, åtföljt av den första riktigt uppfattade signalen. Motstationen upprepar därefter meddelande t o m sistnämnda signal.

Då del inuti meddelande icke uppfattats, verkställs omfrågning genom att signalen närmast före den icke uppfattade delen, frågetecknen och signalen närmast efter den icke uppfattade delen gives. Motstationen upprepar därefter den icke uppfattade delen av meddelandet samt signalen närmast före och efter denna.

Då slutet av meddelande icke uppfattats, verkställs omfrågning genom att den sista riktigt uppfattade signalen åtföljd av frågetecknen gives. Motstationen upprepar denna signal och slutet av meddelandet.

Omfrågning på del av meddelande kan jämväl verkställas genom att signalen GR åtföljd av ordningstal samt frågetecknen gives. Ordningstalet anger därvid icke uppfattade grupper räknade fr o m tjänsteanmärkningarna.

Exempel: GR6 = grupp 6; GR3 - 5 = grupperna 3 t o m 5; GR1,7,9 = grupperna 1, 7 och 9. Motstation upprepar ifrågovarande grupper.

Omfrågning kan jämväl begäras å tidigare mottaget meddelande. Härvid gives anrop, tidsnummer å det meddelande, som omfrågningen avser, och förfäres i övrigt enligt ovan.

104. Enkelriktad radiotelegrafering (metod C) angives med tjänsteanmärkning C.

105. Vidarebefordran med radio på viss metod (B eller C) och/eller frekvens angives genom att tjänsteanmärkning VER ifylles med metodbeteckning och/eller frekvenstal eller benämning på frekvensen.

Exempel: VERE1000 angiver, att meddelande skall vidarebefordras (återutsändas) på metod B och frekvens 1000 kc/s.

106. Mottagningsbevis begäres genom tjänsteanmärkning MB och sändes till avsändare från adresstation, sedan denna erhållit adressatens kvitto å meddelandet. Mottagningsbevis skall innehålla det mottagna meddelandets tidsnummer, adressatens stationssignal eller benämning samt tiden för dennes mottagande av meddelandet.

107. Då tjänsteanmärkning COL är åsatt meddelande, verkställs kollationering, sedan meddelandet kvitterats, genom att detsamma återsignaleras.

Då tjänsteanmärkning COL icke är åsatt meddelande, kan såväl sändare begära som mottagare verkställa kollationering, om sådan anses erforderlig.

Sändare, som begär kollationering, sänder COL omedelbart efter sluttecknet. Mottagaren kvitterar meddelandet och återsignalerar därefter detsamma.

Mottagare, som önskar verkställa kollationering utan att sådan begärts av sändaren, kvitterar meddelandet samt återsignalerar hela meddelandet eller den del därav, som önskas kollationerad.

Vid kollationering av del av kryptomeddelande skola de kollationerade grupperna föregås av signalen GR, åtföljd av siffror (siffror) angivande resp grupperns ordningstal i meddelandets text.

Då avsändare ej åsatt meddelande tjänsteanmärkning COL, bör sändaren begära kollationering, endast då särskild anledning finnes förmoda, att meddelandet ej blivit rätt mottaget. Då meddelande ej innehållit tjänsteanmärkning COL och sändaren ej begärt kollationering, bör mottagaren endast i undantagsfall verkställa dylik, t e då atmosfäriska eller andra störningar ej medgivit säker mottagning men begäran om upprepning ej anses nödvändig.

Verkställes kollationering felaktigt giver sändaren de felaktigt kollationerade signalerna, vilka av mottagaren skola kvitteras och ånyo kollationeras. Då kollationering blivit rätt verkställd, avslutas signaleringen i vanlig ordning. Felaktigt verkställd kollationering skall av sändaren ovillkorligen rättas.

108. Uppehåll i signaleringen kan av såväl sändare som mottagare angivas med vänningstecken. Kan uppehållets längd beräknas, åt-

följes väntningstecknet av siffra angivande uppehållet i minuter.

Är uppehållet av kortare varaktighet, gives ett eller flera väntningstecken, varefter signaleringen fortsättes.

Är uppehållet av längre varaktighet, åtföljes väntningstecken och ev siffra av signalen K. Motstationen skall härvid svara med signalen R. Signaleringen återupptages därefter med nytt anrop av den, som avbrutit signaleringen. Efter svar å anrop fortsättes signaleringen, då denna avbrutits inuti meddelande, med det sist sända ordet (gruppen).

109. Seriesändning verkställs genom att påföljande meddelande åtskiljes från föregående genom åtskillnadstecken ersättande vid metod B signalen K (signaleringsmoment 21) och vid metod C avslutningstecknet (signaleringsmoment 16).

110. Signalering i följd innebär vid metod B, att meddelande gives i en följd med anropet, utan att svar å detta avvaktas. Härvid avslutas anropet med åtskillnadstecken ersättande signalen K (signaleringsmoment 6), varpå meddelandet omedelbart följer.

111. Kvitteringsanrop (metod B, signaleringsmoment 25) benämnes anrop, som gives till sändare från mottagare i samband med kvittering av meddelande. Kvitteringsanrop användes, då mottagare önskar giva meddelande till sändare, innan signaleringen avslutas. Härvid användes signalering i följd.

Växelvis sändning innebär, att mottagare omedelbart efter kvittering sänder meddelande, utan att anrop göres.

112. Frekvensändring anges med vederbörlig radioförkortning eller enligt särskilda föreskrifter och verkställs, sedan sändaren givit åtskillnadstecken (signaleringsmoment 12).

Skall sändare efter besvarat anrop själv övergå till ny frekvens, eller anger han i anropet frekvensändring för såväl sändare som mottagare, övergår han dock till den nya frekvensen först sedan mottagaren (mottagarna) svaret och sändaren givit åtskillnadstecken (signaleringsmoment 12) för övergång.

113. Vågtypsändring anges med vederbörlig radioförkortning eller enligt särskilda föreskrifter.

114. Särskilda signaler - radioförkortningar - vid radiosignalering upptagas i bilaga 4 och kunna signaleras i samband med anrop eller såsom särskilt meddelande.

115. Provning verkställs genom sändning av provningstecken, vilket användes för att prova inställningen vid egen radiostation eller vid motstation eller för att prova förbindelse.

§ 11. Radiotelefonerings utförande.

116. Radiotelefonering inom och mellan försvarsgrenarna utföres enligt följande schema.

Sändare (S) Mottagare (M)	Signaleringens huvudavdelningar	Signaleringmoment nr	Signaler	Givses antal sgr	A n n
S	I. <u>Anrop.</u>	1	"Hallå".....	1 - 3	
		2	Mottagarens stationsignal eller benämning	1 - 3	
		3	"Från".....	1	
		4	Sändarens stationsignal eller benämning	1 - 3	
		5	Ev trafikmärkningar	1	
		6	"Kom".....	1	
M	II. <u>Svar å anrop.</u>	7	"Hallå".....	1 - 3	
		8	Mottagarens stationsignal eller benämning	1	
		9	"Kom".....	1	
S	III. <u>Frekvensövergång.</u>	10	"Vj övergå till frekvens - ko/s (nr) - kom"	1	Frekvensnummer användes, då ordet givits resp överenskommelse träffats härom. Efter frekvensövergång till den nya frekvensen.
M		11	"Uppfäst (ev upprepa) - kom"	1	
S		12	Mottagarens stationsignal eller benämning	1	
		13	"Från".....	1	
M		14	Sändarens stationsignal eller benämning	1	
		15	"Kom".....	1	
M		16	"Hallå".....	1	
		17	Mottagarens stationsignal eller benämning	1	
	18	"Kom".....	1		
S	IV. <u>Sändning av meddelandet.</u>	19	"Hallå".....	1	Endast vid kod- eller chifffertext. Ev i flera sändningsföljder. Vid kod- eller chifffertext utgöres sändningsföljd av en grupp av bokstäver eller/och siffror.
M		20	Ev "skriv".....	1	
S		21	"Kom".....	1	
S		22	"Tidnummer - kom".....	1	
M		23	"Tidnummer - kom".....	1	
S		24	"Ordantal - kom".....	1	
M		25	"Ordantal - kom".....	1	
S		26	"Tjänsteanmärkningar - kom".....	1	
M		27	"Tjänsteanmärkningar - kom".....	1	
S		28	"Adressering - kom".....	1	
M		29	"Adressering - kom".....	1	
S		30	"Åtskillnad - kom".....	1	
M		31	"Åtskillnad - kom".....	1	
S		32	Textens 1. sändningsföljd - "kom".....	1	
M		33	Textens 1. sändningsföljd - "kom".....	1	
S		34	"Slut - kom".....	1	
M	35	"Slut".....	1		
(Vid kod- eller chifffertext samt vid tjann COL utgår mottagaren "jag kollationserar" och motläser hela meddelandet fr o m signaleringmoment nr 22)					
S	V. <u>Meddelandets avslutande.</u>	36	"(Klart kollationserat) - klart slut".....	1	

Vid telefonering inom armén, marinen eller flygvapnet må enligt vederbörande försvararens chefs närmare bestämmande ett eller flera av signaleringmomenten utelämnas. Vid samverkan mellan förband ur olika försvarsgrenar må signaleringsmoment utelämnas efter närmare överenskommelse mellan vederbörande chefer (befälhavare).

Likaså må vid telefonering inom försvararens grenar eller, efter överenskommelse mellan vederbörande chefer, vid telefonering mellan försvararens grenar samtidig verkställighet beordras genom att "klart slut" (signaleringsmoment nr 36) ersättes med "verkställighet".

Beträffande uttryck använda vid radiotelefonering se mom 83.

§ 12. Angivande av tid.

117. Vid telegrafering angives rätt tid eller verkställs förfrågning angående dylik medelst Q-förkortning. Gruppen QTR betyder "rätt tid är -" eller i frågande form "kan ni giva mig rätt tid?" Texten sändes enligt följande exempel:

Tidsmeddelande skall givas för kl 1100. Efter QTR 1100 givas väntningstecken erforderligt antal gånger samt därpå avslutningstecken, så avpassat, att den sista långa teckendelens slut angiver exakta tidpunkten för kl 1100.

Vid telefonering angives rätt tid enligt följande. Sändaren utsäger "från" efterföljt av sändarens stationsignal eller benämning och "tid meddelas". Mottagaren meddelar "kom". Sändaren meddelar "klockan är" och angiver därefter upprepade gånger rätt tid för var 10. sekund t e: "klockan är sju-tio femton och tio" - "sju-tio femton och tjugo" osv.

KAP IV. B L I N K (morse).

§ 13. Blinksignalering (morsering) utförande mellan försvarsgrenarna.

118. Blinksignalering (morsering) mellan försvarsgrenarna utföres enligt nedanstående schema.

Sändare (S) Mottagare (M)	Signaleringens huvudavdelningar	Signaleringsmoment nr	Signaler	Givestalsantal	A n m
S	I-II. <u>Anrop</u> samt <u>Svar å anrop</u>	1	Lystringstecken (— · — · —).....	—	Upprepas till svar erhålles
M		2	K	1	
S		3	VD	1	
M		4	A	1	
S		5	Mottagarens stationssignal eller benämning	1	Signaleras endast vid behov
M		6	Sändarens stationssignal eller benämning	1	
S	III. <u>Sändning av meddelandet</u> Meddelandets inledning	7	Tidsnummer	1	I kod eller chiffermeddelande
M		8	A	1	
S		9	Ordantal	1	
M		10	Tjänsteanmärkingar	1	
M		11	A	1	
S	Ev adressmening	12	Ev adressmening ...	1	
M		13	A	1	
S		14	Åtskillnadstecken (— · · —).....	1	
M		15	A	1	

Sändare (S) Mottagare (M)	Signaleringens huvudavdelningar	Signaleringsmoment nr	Signaler	Givestalsantal	A n m
S	Meddelandets text	16	Textens 1. sändningsföljd	1	
M		17	A	1	
			osv		
S	IV. <u>Meddelandets avslutande.</u>	18	Sluttecken (. — . — .)...	1	
M		19	A	1	
S		20	(Vid tjänst COL åter signalerar mottagaren meddelandet fr o m signaleringsmoment 7.) Avalutningstecken (. . . — . — .)	1	

119. Sändningsföljd utgöres av ett ord (en grupp).

120. Såsom svars signaler användas morsetecknen A, B och F för att ange:

A att sändningsföljd är uppfattad;

B att motstations morsetecken ej kunna tydligt urskiljas;

F att sändningsföljd icke är uppfattad.

121. Anmodan att signalera (signalen K) anger, att mottagaren är beredd att börja signaleringen.

122. Är mottagaren icke känd, användes vid anrop signalen VD ("vem där").

123. Återkallelse av felaktigt given signal under pågående sändning angives med misskrivningstecken, vilket användes enligt bestämmelserna i mom 101.

124. Uppehåll i signaleringen kan av såväl sändare som mottagare angivas med väntringstecken. Kan uppehållets längd beräknas, åtföljes väntringstecknet av siffror angivande uppehållet i minuter.

Bilaga 1.Signalblankett.

(Jfr mom 55.)

Inom armén, marinen och flygvapnet använd signalblankett skall vad beträffar den del, som signaleras, i nedan angiven ordning innehålla följande rubriker och utrymmen:

<u>Rubrik:</u>	<u>Utrymme för angivande av:</u>
Till:	mottagare (adressat);
Från:	sändare (avsändare);
Tidsnummer:	tidsnummer jämlikt mom 56;
Ordantal:	ordantal jämlikt mom 57;
Tjänst:	tjänsteanmärkning jämlikt mom 58;
Adressmening:	adressmening jämlikt mom 59;
-	signalmeddelandets text.

Den för signalering avsedda delen av signalblanketten bör på ett tydligt sätt (t e genom en bred inramning) avgränsas från blankettens övriga delar.

Bilaga 2.

Sammenstilling av vissa telegrafverkets föreskrifter för befordring av fjärrförbindelsesmeddelanden (fredsbestämmelser).

A. Telegram.

1. Telegrammen indelas i följande tre huvudklasser: statstelegram, vilka få avsändas av bl a vissa statliga myndigheter (jfr mom 4 nedan);

tjänstetelegram, varmed förstås telegram, som i telegrafverkets angelägenheter avsändas av detta verks myndigheter eller tjänstemän; privattelegram, varmed förstås alla telegram, som icke äro hänförliga till stats- eller tjänstetelegram.

2. Med avseende på företrädesrätt vid befordringen indelas telegrammen i följande klasser (slag):

SVH-telegram (telegram, som avse att skydda människoliv i sjö- och luftfart);

statstelegram;

meteorologiska telegram (telegram, som befordras från eller till officiell meteorologisk institution eller med sådan institution samarbetande väderlekstjänst och som innehåller uteslutande meteorologiska iakttagelser eller förutsägelser);

iltjänstetelegram;

privata iltelegram och pressiltelegram;

tjänstetelegram utan företrädesrätt;

statstelegram utan företrädesrätt, vanliga privata telegram och vanliga presstelegram;

LC-, brev- och heltelegram (privattelegram mot halv taxa till vissa utomeuropeiska länder, privattelegram mot nedsatt taxa i europeisk och utomeuropeisk trafik respektive telegram innehållande jul- och nyårshälsningar).

3. Påbörjad sändning av ett telegram eller av en telegramserie får icke avbrytas för expedition av telegram med högre företrädesrätt i annat fall än då SVH-telegram föreligger till befordran eller

annars synnerligen starka skäl föreligga.

4. Såsom statstelegram få bl a befordras:

a) vid såväl inländsk som utländsk korrespondens:

telegram från Konungen, statsråd och högsta kommanderande chefer för rikets stridskrafter;

b) vid inländsk korrespondens:

telegram från medlem av kungl. huset samt telegram i statens angelägenheter från statsdepartementen jämte dem underlydande ämbetsverk och myndigheter.

Såsom statstelegram må även befordras telegram, som utgöra svar på ett statstelegram. Vid inlämnande av sådant telegram skall rätten att sända detsamma såsom statstelegram styrkas genom framvisande av det ursprungliga statstelegrammet.

Såsom av mom 2 ovan framgår, har statstelegram företrädesrätt framför alla andra slag av telegram utom SVE-telegram, såvida icke avsändaren avstått från företrädesrätt, vilket bör ske, då statstelegram är av mindre brådskande natur. Statstelegram utan företrädesrätt befordras och avlämnas i tur med vanliga telegram.

5. I hemligt statstelegram skall ordet HEMLIG anbringas såsom första ord i texten (före militärt tidsnummer eller diarienummer, om sådant är utsatt).

Vid utsändande å adresstationen av hemligt statstelegram inneslutes detsamma i kuvert och förseglas med sigillavtryck i lack. Vid befordran med bud skall telegrammet kvitteras av mottagaren, och vid postbefordran rekommenderas försändelsen.

Ankommet hemligt statstelegram får icke uttelefoneras till adressaten såvida icke avsändaren genom utsättande av tjänsteanknänningen =TF= framför adressen angivit, att uttelefonering skall ske, eller adressaten efter delgivning av telegrammets ankomst önskar få detsamma uttelefonerat.

Hemligt statstelegram får icke inlämnas å telegramexpedition eller telegraminlämningsställe och ej heller adresseras till telegramexpedition.

Originälet till hemligt statstelegram återändras senast dagen

efter inlämnandet till avsändaren jämte missiv, vari avsändaren meddelas, att telegramoriginalet såsom hemligt återställs till förvarande hos honom.

På station, där hemligt statstelegram mottagits per telefon från avsändaren eller repeterats, brännes intelefonerings- respektive repetitionsblanketten och förekommande remsa senast påföljande dag. Likaledes brännes på adresstationen förekommande remsa, liksom även koncept, efter vilket telegrammet eventuellt omskrivits.

6. Såsom regel gäller, att samtliga avgifter för ett telegram skola erläggas av avsändaren.

För såväl inländska som utländska telegram utgå avgifter, som finnas angivna i telegrafverkets "Taxa för telegram".

7. För telegram, som inlämnas direkt å telegrafstation, skall i regel erläggas kontant betalning.

Dock må avgifter föras i räkning för telegram, som till station direkt inlämnas av statens ämbetsverk och myndigheter ävensom av telefonabonnet, som erhållit stationsföreståndarens tillstånd därtill. För varje räkningsfört telegram, som inlämnats direkt å station, utgår utöver telegramavgiften en räkningshållningsavgift.

För varje telegram, som från abonnerad telefonapparat eller med abonnerad lokaltelegraf intelefoneras respektive intelegraferas till station, utgår utöver telegramavgiften dels en intelefoneringsavgift respektive intelegraferingsavgift och dels en räkningshållningsavgift.

8. Avgift för statstelegram, med eller utan företrädesrätt, utgår med samma belopp som för vanligt telegram.

Avgiften för intelegram utgår med två gånger avgiften för vanligt telegram.

B. Telefonsamtal.

9. Med avseende på de områden, inom vilka samtal utväxlas, indelas dessa i:

lokalsamtal, vilka utväxlas mellan apparater tillhörande samma station;

landssamtal, vilka utvärlas mellan apparater tillhörande skilda stationer inom samma taxerområde;

rikssamtal, vilka utvärlas mellan apparater tillhörande stationer inom skilda taxerområden.

(Ann. Statsamtal - vanliga statsamtal och statsilsamtal - förekomma endast i utländsk trafik och få bl a användas av Konungen, statsråd och högsta kommanderande chefer för rikets stridskrafter.

Vanliga statsamtal befordras efter ilsamtal men före privata vanliga samtal. Statsilsamtal åtnjuta företrädesrätt framför alla andra slag av samtal.)

10. Med avseende å företrädesrätt vid befordringen indelas samtalen i följande klasser (slag):

vanliga samtal (lokal-, lands- eller riks-), vilka befordras utan företrädesrätt;

ilsamtal (lands- eller riks-), vilka befordras med företrädesrätt framför vanliga samtal;

abonnemangssamtal (lands- eller riks-), vilka enligt i förväg träffat avtal befordras mellan samma apparater å regelbundet återkommande tider (t e pressabonnemangssamtal);

flyghindersamtal (lands- eller riks-), vilka utvärlas mellan statens meteorologisk-hydrografiska anstalt i Stockholm å ena sidan samt vissa för flyget avsedda varningsstationer och startplatser å andra sidan, med företrädesrätt framför vanliga samtal, ilsamtal och abonnemangssamtal;

blirksamtal (lands- eller riks-), vilka befordras med företrädesrätt framför samtliga här ovan omnämnda samtal.

11. I fråga om brytning gäller:

att blirksamtal skall bryta varje samtal av lägre klass, dock icke flyghindersamtal;

att flyghindersamtal skall bryta lokal-, lands- och kortväga rikssamtal, som icke är blirksamtal;

att rikssamtal skall bryta lokalsamtal;

att rikssamtal får bryta landssamtal;

att långväga rikssamtal, som endast med svårighet kan komma till stånd, får bryta kortväga rikssamtal;

att landssamtal, som endast med svårighet kan komma till stånd, får bryta lokalsamtal.

Beställning av blirksamtal eller flyghindersamtal, vilken från växelstation eller direkt från abonnent vid växelstation framföres till avgångscentral, skall ifråga om brytning åtnjuta samma förmån som själva samtalet.

12. Lokalsamtal äro icke belagda med avgift för den använda samtals-tiden.

Landssamtal äro belagda med avgift för den använda samtals-tiden endast om de befordras med företrädesrätt (se mom 14 nedan).

För rikssamtal utgår periodavgift i enlighet med vad nedan säges.

13. Med periodavgift förstås avgift för en period (= 3 minuter) av vanligt rikssamtal.

Periodavgiften är beräknad efter det geografiska avståndet öfver land mellan respektive taxestationer. Avgiften är dessutom beroende av tiden på dygnet, så att nedsatt taxa tillämpas morgnar och kvällar.

Periodavgift utgår för varje påbörjad period.

Periodavgift utgår icke för följande slag av vanliga rikssamtal:

a) samtal för intelefonering av telegram;

b) trafikants samtal inom redovisningsområdet med tjänsteman vid telegrafverket i telefon-, telegraf- eller radioärende.

14. För ilsamtal utgår dubbel periodavgift.

För landssamtal, vilka befordras såsom ilsamtal, utgår avgift för varje påbörjad period med det lägsta belopp, som är fastställt för vanligt rikssamtal.

För flyghindersamtal utgår avgift såsom för ilsamtal.

För blirksamtal utgår avgift med tjugo gånger avgiften för vanligt samtal vid samma tid, dock lägst med 10 kronor för varje påbörjad period.

Bilaga 3.

Nr 488.

Kungl. Maj:ts kungörelse

med fastställelse av reglemente för befordring av fjärrförbindelsemeddelanden vid krig eller krigsfara;

given Stockholms slott den 10 juni 1938.

Kungl. Maj:t har funnit gott fastställa följande

Reglemente för befordring av fjärrförbindelsemeddelanden vid krig eller krigsfara (krigsföretagsreglemente).

1 §.

Då mobilisering anbefallts eller Kungl. Maj:t eljest så förordnar, skola följande ändringar i och tillägg till gällande telegrafreglemente och telefonreglemente lända till efterrättelse.

2 §.

I ärenden rörande landets säkerhet, försvar eller försörjning må i brådskande fall befattningshavare vid polisväsendet eller vid enskild järnväg använda statstelegram i inländsk trafik.

Enahanda befogenhet må av chefen för försvarsstabens (överbefälhavaren över rikets försvarskrafter) tillerkännas enskilda personer samt sådana icke-statliga myndigheter, som tillagts statliga funktioner.

3 §.

1. Förutom de i fred medgivna slagen av telegram och telefonsamtal må, i den omfattning här nedan angives, i inländsk trafik användas följande särskilda klasser (slag) av telegram och telefonsamtal, nämligen

a) statsordertelegram och statsordersamtal, varmed förstås telegram respektive telefonsamtal, som avgå från Konungen, statsråden eller de militära chefer (befälhavare), som chefen för försvarsstabens (överbefälhavaren) bestämmer, samt avse angelägenheter, vilka äro av särskilt stor betydelse för landets säkerhet eller försvar och tillika efter i varje fall verkställd prövning anses vara av sådan brådskande

beskaffenhet, att meddelandets omedelbara befordran kräver undanskjutande av all annan trafik;

b) luftförsvarstelegram och luftförsvarssamtal, varmed förstås telegram respektive telefonsamtal i luftförsvarets tjänst, vilka innehålla särskilt brådskande meddelanden angående flygverksamhet och avgå från myndigheter m.fl., som enligt av chefen för försvarsstabens (överbefälhavaren) fastställda planer hava befogenhet att avsända dylika meddelanden;

c) statsblixitelegram och statsblixtsamtal, varmed förstås telegram respektive telefonsamtal, som avgå från Konungen, statsdepartementen, Konungens befallningshavande och de militära chefer (befälhavare), som chefen för försvarsstabens (överbefälhavaren) bestämmer, samt avse synnerligen brådskande angelägenheter av stor betydelse för landets säkerhet eller försvar;

d) statsilletelegram och statsilsamtal, varmed förstås telegram respektive telefonsamtal, som avgå från statens myndigheter eller tjänstemän, från befattningshavare vid polisväsendet eller vid enskild järnväg ävensom från sådan enskild person eller icke-statlig myndighet, som erhållit i 2 § andra stycket omförmäld befogenhet, samt avse särskilt brådskande ärenden rörande landets säkerhet, försvar eller försörjning.

2. För meddelanden, vilka icke oundgängligen kräva befordran med den företrädesrätt, som är förbehållen de i 1 mom. angivna telegram- och samtalslagen, böra användas de i fred medgivna slagen av telegram och telefonsamtal.

3. Användandet av telegram eller telefonsamtal med bättre företrädesrätt än som i varje särskilt fall är nödvändig medför för avsändaren (beställaren), om han är tjänsteman, ansvar såsom för tjänstefel, varom vederbörande, då så anses behöfligt, bör upplysas vid telegrammets inlämnande eller samtalslets beställande.

4 §.

1. Statsordertelegram befordras med företrädesrätt framför alla andra slag av telegram. Avgift utgår såsom för illetelegram.

Luftförsvarstelegram befordras med företrädesrätt närmast efter

statsordertelegram. Avgift utgår såsom för iltelegram.

Statsblixttelogram befordras med företrädesrätt närmast efter statsordertelegram och luftföresvarstelegram. Avgift utgår såsom för iltelegram.

Statsiltelegram befordras med företrädesrätt närmast efter statsordertelegram, luftföresvarstelegram och statsblixttelogram. Avgift utgår såsom för iltelegram.

2. Statsordersamtal befordras med företrädesrätt framför alla andra slag av samtal. Avgift utgår såsom för blixtsamtal.

Luftföresvarssamtal befordras med företrädesrätt närmast efter statsordersamtal. Avgift utgår såsom för ilsamtal.

Statsblixtsamtal befordras med företrädesrätt närmast efter statsordersamtal och luftföresvarssamtal. Avgift utgår såsom för blixtsamtal.

Statsilsamtal befordras med företrädesrätt närmast efter statsordersamtal, luftföresvarssamtal, statsblixtsamtal och blixtsamtal. Avgift utgår såsom för ilsamtal.

5 §.

Befinnes telefonledningarna bliva i sådan omfattning upptagna av blixtsamtal, att statsilsamtalen därigenom utsättas för avsevärda väntetider, äger telegrafstyrelsen efter samråd med chefen för försvarsstaben (överbefälhavaren) besluta, att för blixtsamtal skall utgå en särskild tilläggsavgift av högst 30 kronor per samtalsperiod.

6 §.

1. Samtal, för vilket avgift icke bör påföras vederbörande sändningsapparat utan vilket betalas av militär myndighet, skall, om det icke är luftföresvarssamtal, vid beställningen uttryckligen angivas vara militärt.

Desamma skall under enahanda förutsättning iakttagas vid intelefonering av telegram, som icke är luftföresvarstelegram.

2. Avgifter för luftföresvarstelegram och luftföresvarssamtal ävensom för sådana övriga samtal och telegram, vilka uttryckligen angivits vara militära, bokföras särskilt och gottgöras telegrafverket på sätt, varom överenskommelse träffas mellan telegrafstyrelsen och

vederbörande militära centrala förvaltningsmyndigheter.

7 §.

Avgifter och kostnader för sådana särskilda anordningar (extra förbindning, extra öppenhaltung av stationer, tillfälliga telefonanläggningar och ledningsupplåtelse m.m.), som av telegrafverket vidtagas på framställning av militär befälhavare, ävensom kostnad för materiel, som tillhandahålles krigsmakten av telegrafverket, gottgöras telegrafverket på sätt, varom överenskommelse träffas mellan telegrafstyrelsen och vederbörande militära centrala förvaltningsmyndigheter.

8 §.

Militär avsändare (beställare) av telegram eller telefonsamtal äger ange väg eller vägar, varå telegrammet respektive samtalet icke får framföras.

9 §.

Föreligger omedelbar fara för att station skall falla i fiendens hand, åligger det stationens personal att till säker ort bortföra eller, om detta icke låter sig göra, förstöra originalen till telegram samt de övriga stationens handlingar, av vilka krigsunder rättelser kunna vinnas.

10 §.

Med avseende å allmänhetens rätt att begagna statens samt övriga telegraf-, telefon- och radioanläggningar gälla de inskränkningar, som av omständigheterna nödvändiggöras.

11 §.

Alla telegram och telefonsamtal ävensom utsändningar genom rundradio äro underkastade de särskilda bestämmelser, vilka av Kungl. Maj:t eller myndighet, som av Kungl. Maj:t därtill förordnar, utfärdas i syfte att förhindra krigsunderrättelsers överbringande till obehöriga.

Provisoriiska bestämmelser i berörda syfte må beträffande station eller annan fjärrförbindelseanläggning, som är underställd militär befälhavare, i trängande fall utfärdas av denne.

12 §.

Telegrafstyrelsen utfärdar i samråd med chefen för försvarssta-
ben (överbefälhavaren) och på grundval av bestämmelserna i detta reg-
lemente de särskilda föreskrifter med avseende å fjärrförbindelse-
tjänsten vid krig eller krigsfara, som må befinnas erforderliga.

I den mån dylik föreskrift berör järnvägarnas fjärrförbindelse-
anläggningar skall samråd äga rum jämväl med järnvägsstyrelsen.

Detta reglemente träder i kraft den 15 juli 1938, vid vilken
tidpunkt reglementet den 28 januari 1916 (nr 35) för befordring av
telegram och telefonmeddelanden vid krig med däri sedermera gjorda
ändringar upphör att gälla.

Det alla som vederbör hava sig hörsamligen att efterrätta. Till
yttermere visso hava Vi detta med egen hand underskrivit och med
Vårt kungl. sigill bekräfta låtit.

Stockholms slott den 10 juni 1938.

G U S T A F.

(L. S.)

(Kommunikationsdepartementet.)

Albert Forslund.

Bilaga 4.

SÄRSKILDA SIGNALER VID RADIOSIGNALERING.

Q-kod.

Tredubbel understrykning, t e QQB, anger att gruppen användes
vid såväl militär som kommersiell radiosignalering.

Dubbel understrykning, t e QZA, anger att gruppen användes
endast vid militär radiosignalering.

Enkel understrykning, t e QAA, anger att gruppen användes vid
militär radiosignalering samt vid radiosignalering med kommersiella
markstationer.

Signal	B e t y d e l s e	
	Fråga	Svar eller meddelande
<u>QAA</u>	Hur dags beräknar Ni anlända till - ?	Jag beräknar anlända till - kl - .
<u>QAB</u>	Är Ni på väg till - ?	Jag (eller luftfartyget) är på väg till - . eller Styr kurs mot - .
<u>QAC</u>	Återvänder Ni till - ?	Jag återvänder till - . eller Återvänd till - .
<u>QAD</u>	Hur dags startade Ni från - ?	Jag startade från - kl - .
<u>QAE</u>	Har Ni hört av - (anropssignal för luftfartyget)?	Jag har icke hört av - (anropssignal för luftfartyget).
<u>QAF</u>	Hur dags passerade Ni - ?	Jag passerade - kl - .
<u>QAG</u>	-	Flyg så att Ni anländer till - kl - . eller Jag flyger, så att jag kan anlända till - kl - .
<u>QAH</u>	På vilken höjd flyger Ni?	Mån (eller luftfartygets) flyghöjd är - m över havsytan eller - .
<u>QAI</u>	Har det anmälts något luftfartyg i min närhet?	Det befinner sig icke något luftfartyg i Eder närhet.

Signal	B e t y d e l s e	
	Fråga	Svar eller meddelande
<u>QAJ</u>	Skall jag hålla utkik efter luftfartyg i min närhet?	Håll utkik efter luftfartyg i Eder närhet.
<u>QAK</u>	Flyger ett annat luftfartyg i min närhet, så att kollisionrisk förefinnes?	Försiktighet. Fara för sammanstötning föreligger med ett annat luftfartyg i Eder närhet (anropssignalen för det luftfartyg med vilket risk för sammanstötning föreligger).
<u>QAL</u>	Ämnar Ni landa vid - ?	Jag ämnar landa vid - . eller Landa vid - .
<u>QAM</u>	Kan jag få del av senaste väderleksrapporten för - (observationsort)?	Härmed senaste väderleksrapporten från - (observationsort).
<u>QAN</u>	Kan jag få del av senaste markvindsuppgiften för - (observationsort)?	Den senaste markvindsuppgiften för - (observationsort) är - .
<u>QAO</u>	Kan jag få del av senaste höjdvindsuppgiften från - (observationsort)?	Härmed senaste höjdvindsuppgiften från - (observationsort).
<u>QAP</u>	Skall jag fortsätta att lyssna på Eder (eller på -) på - kc/s (eller på - m)?	Fortsätt att lyssna på mig (eller på -) på - kc/s (eller - m).
<u>QAQ</u>	Är jag nära förbjudet område, eller det förbjudna området - (namn på området)?	Ni är nära förbjudet område, eller det förbjudna området - (namn på området).
<u>QAR</u>	Får jag avbryta passningen under - min för att - ?	Ni får avbryta passningen under - min för att - .
<u>QAS</u>	-	Ni flyger över förbjudet område eller det förbjudna området - (namn på området).
<u>QAT</u>	Skall jag fortsätta att sända?	Lyssna innan Ni sänder; Ni står - . eller Lyssna innan Ni sänder; Ni sänder samtidigt med - .

Signal	B e t y d e l s e	
	Fråga	Svar eller meddelande
<u>QAX</u>	Har Ni ombord - (namn och titel på viss person enligt adress i tgm), till vilken jag har ett radiotgm?	Ja, jag har ombord den av Eder angivna personen.
<u>QAZ</u>	Flyger Ni i åskväder?	Jag flyger i åskväder.
<u>QBA</u>	Hur stor är horisontalsikten vid - ?	Horisontalsikten vid - är - m.
<u>QBB</u>	Vilken är molnhöjden vid - ?	Molnhöjden vid - är - m.
<u>QBC</u>	Kan jag få del av de meteorologiska observationer, som Ni utfört i fpl?	Härmed de meteorologiska observationer, som av mig nu utförts i fpl.
<u>QBE</u>	-	Jag vindar in min antenn.
<u>QBF</u>	Flyger Ni i moln?	Jag flyger i moln på en höjd av - m över havsytan eller över - x).
<u>QBQ</u>	Flyger Ni över molnen?	Jag flyger över molnen på en höjd av - m över havsytan eller över - . eller Flyg över molnen.
<u>QBH</u>	Flyger Ni under molnen?	Jag flyger under molnen på en höjd av - m över havsytan eller över - . eller Flyg under molnen.
<u>QBI</u>	-	Föreskrifter för flygning vid dålig sikt hava trätt i kraft. (QBI åtföljt av ordet "FIN" betyder, att föreskrifterna för flygning vid dålig sikt äro upphävda).

x) Tilläggsignalen PART betyder, att molntäcket icke är sammanhängande.

Tilläggsignalen ASC (DES) betyder, att flygningen i moln sker under stigning (i plané).

Signal	B e t y d e l s e	
	Fråga	Svar eller meddelande
<u>QBJ</u>	Hur hög är övre molngränsen?	Övre molngränsen är - m.
<u>QBM</u>	Har - sänt något för mig?	- sände följande kl - för Eder.
<u>QBN</u>	Flyger Ni mellan två moln- skikt?	Jag flyger mellan två moln- skikt på en höjd av - m över havsytan eller över -
<u>QBH</u>	-	Edra korta teckendelar för- svinna.
<u>QBU</u>	Är Ni säker på att tgm nr - har riktig lydelse?	Lydelsen av tgm nr - är oviss.
<u>QBW</u>	Har Ni mottagit det tgm, som sändes kl - ?	Jag har icke mottagit det tgm, som sändes kl - .
<u>QCA</u>	-	Ni fördröjer trafiken genom Edra långsamma svar.
<u>QCB</u>	-	Ni fördröjer trafiken genom att svara, innan Eder tur kommer.
<u>QCG</u>	Skall jag sköta passningen på - kc/s (eller - m) åt Eder?	Sköt passningen på - kc/s (eller - m) åt mig.
<u>QCM</u>	-	Det tycks vara något fel på Eder sändare.
<u>QCP</u>	-	Eder ton är dålig.
<u>QCS</u>	-	Min långvägamottagare är ska- dad.
<u>QCT</u>	-	Min kortvägamottagare är ska- dad.
<u>QCY</u>	-	Jag använder hängande antenn. eller Använd hängande antenn.
<u>QDB</u>	Har Ni vidarebefordrat tgm nr - till - ?	Jag har icke kunnat vidarebe- fordra tgm nr - till - .
<u>QDC</u>	-	Tgm nr - har vidarebefordrats pr tråd.

Signal	B e t y d e l s e	
	Fråga	Svar eller meddelande
<u>QDD</u>	-	Tgm nr - har avvisats av - så- som stridande mot reglemen- tet. Var god underrätta av- sändaren härom.
<u>QDH</u>	Varifrån härröra de nu pågå- ende störningarna?	De nu pågående störningarna härröra från - .
<u>QDK</u>	-	Svara i alfabetisk ordning ef- ter anropssignalerna.
<u>QDL</u>	Har Ni för avsikt att begära ett antal pejlingar av mig?	Jag har för avsikt att begära ett antal pejlingar av Eder.
<u>QDM^{x)}</u>	Vilken är magnetiska kursen till Eder (eller till -) vid vindstilla?	Magnetiska kursen till mig (eller till -) vid vind- stilla är - grader kl - .
<u>QDO</u>	Kan Ni sända för anpejling på arbetsfrekvensen (eller på - kc/s) under - min?	Jag sänder för anpejling på ar- betsfrekvensen (eller på - kc/s) under - min.
<u>QDR</u>	Vilken är min magnetiska bä- ring från Eder (eller från -)?	Eder magnetiska bäring från mig (eller från -) är - grader kl - .
<u>QDT</u>	Flyger Ni under goda sikt- förhållanden (horisontal- sikt över 1000 m)?	Jag flyger vid en horisontal- sikt över 1000 m på - meters höjd över havsytan. eller Jag flyger under goda siktför- hållanden.
<u>QDV</u>	-	Jag flyger vid en horisontal- sikt understigande 1000 m på - meters höjd över have- ytan eller över - .
<u>QFA</u>	Kan Ni lämna mig väderleks- uppgifter för sträckan mellan - och - ?	Härmed väderleksuppgifter för sträckan mellan - och - .
<u>QFB</u>	Inhämtas nya väderleksuppgif- ter?	Nya väderleksuppgifter inhäm- tas.

x) Jfr QGF.

Signal	B e t y d e l s e	
	Fråga	Svar eller meddelande
<u>QFC</u>	Kan Ni ange höjdvindarna på sträckan från - till - ?	Härmed höjdvindarna på sträckan från - till - .
<u>QFD</u>	Min höjdmätare reglerades i - kl - (avgångstid, åtföljd av beteckningen MET, GMT el dyl uppgift). Vill Ni ge mig höjdmätarkorrekturen för - (namn på flygfält eller annan plats, där höjdmätarens uppgift bör vara riktig)? Ex: QFD? Malmö 1030 MET Stockholm.	Vid - (namn på flygfält eller annan plats, där höjdmätarens uppgift bör vara riktig) skall vid avläsning av höjdmätaren tilläggas resp fråndragas - m. Ex: QFD Stockholm plus 70 m.
<u>QFE</u>	Kan Ni ange det nuvarande lufttrycket på flygplatsen - , utan reducering till havsytans nivå? Ex: QFE? Malmö	Det nuvarande lufttrycket på flygplatsen - är, utan reducering till havsytans nivå, - mm eller mb. Ex: QFE Malmö 760/1013.
<u>QFF</u>	Kan Ni ange det nuvarande lufttrycket på flygplatsen - , reducerat till havsytans nivå?	Det nuvarande lufttrycket på flygplatsen - är, reducerat till havsytans nivå, - mm eller mb.
<u>QFG</u>	Befinner jag mig över flygplatsen?	Ni befinner Eder över flygplatsen.
<u>QFH</u>	Kan jag gå ned under molnen?	Ni kan gå ned under molnen.
<u>QFI</u>	-	Tänd landningsbelysningen.
<u>QFJ</u>	-	Landningsbelysningen är tänd.
<u>QFK</u>	-	Skjut signalpistolskott.
<u>QFL</u>	-	Skjut signalraketer.
<u>QFM</u>	På vilken höjd skall jag flyga?	Flyg på en höjd av - m.
<u>QFN</u>	-	Vinda icke in antennen, innan trafiken är avslutad.
<u>QFO</u>	Kan jag landa direkt?	Ni kan landa direkt.
<u>QFP</u>	-	Mina lanternor fungera icke.

Signal	B e t y d e l s e	
	Fråga	Svar eller meddelande
<u>QFQ</u>	-	Flygplatsbelysningen (vid -) fungerar icke.
<u>QFR</u>	Är mitt landningsställ skadat?	Eder landningsställ är skadat. ^{x)}
<u>QFS</u>	Vill Ni sätta -:s radiofyr i funktion?	-:s radiofyr kommer att vara i funktion om - min. eller -:s radiofyr är i funktion.
<u>QFX</u> ^{xx)}	Mellan vilka höjder och i vilken trakt föreligger fara för isbildning?	Fara för isbildning föreligger mellan - och - meters höjd över havsytan eller över - och i trakten av - .
<u>QFU</u>	Vilken är missvisande landningsriktningen?	Missvisande landningsriktningen är - grader.
<u>QFX</u>	-	Jag minskar (kommer att minska) antenneffekten. (Fast antenn eller delvis invindad hängande antenn) eller Minska antenneffekten.
<u>QFY</u>	Kan jag få del av den senaste väderleksrapporten enligt den förkortade landkoden för - ?	Härmed senaste väderleksrapporten enligt den förkortade landkoden för - .
<u>QFZ</u>	Kan jag få del av väderleksutsikterna för -:s område?	Härmed väderleksutsikterna för -:s område.
<u>QGA</u>	Kan jag landa omedelbart med ledning av signalerna från radiofyren?	Ni kan landa omedelbart med ledning av signalerna från radiofyren?
<u>QCB</u>	-	Ni får icke landa med ledning av signalerna från radiofyren.

x) Om möjligt skall skadans natur angivas.

xx) Svaret kan erhålla någon av följande lydelse:
 OBS = Isbildning har konstaterats mellan - och - meters höjd över havsytan eller över - och i trakten av - .
 NIL = Ingen fara för isbildning föreligger.
 NON OBS = Observationer saknas för trakten omkring - .

Signal	B e t y d e l s e	
	Fråga	Svar eller meddelande
<u>QGC</u>	Kan Ni leda min landning? n	Jag kan icke leda Eder landning. Stanna utanför landningszonen.
<u>QGD</u>	Finnas flyghinder på min kurs av större höjd, än den jag flyger på?	Flyghinder befinna sig på Eder kurs med - meters höjd över havsytan eller över - .
<u>QGE</u>	Var befinner jag mig i förhållande till Eder radiostation uttryckt i rättvisande bäring och avstånd?	Ni befinner Eder på ett avstånd av - km och i bäring - grader från mig.
<u>QGF</u>	Vilken är magnetisk kursen vid vindstilla samt avståndet till Eder eller - ?	Magnetiska kursen i vindstilla till mig eller - är - grader och avståndet är - km.
<u>QGH</u>	Får jag landa efter molnengång?	Ni får landa efter molnengång.
<u>QGI</u>	-	Ni får icke landa efter molnengång.
<u>QGJ</u>	-	Inekränk Eder trafik till det absolut nödvändigaste. Jag är upptagen med andra luftfartyg.
<u>QGK</u>	-	Flyg så att Eder rättvisande bäring från - förblir oförändrad - grader och samtidigt på en höjd av - meter över havsytan eller över - eller Jag flyger så, att min rättvisande bäring från - förblir oförändrad - grader och samtidigt på en höjd av - meter över havsytan eller över - .
<u>QGL</u>	Får jag inträda i kontrollzonen?	Ni får inträda i kontrollzonen.
<u>QGM</u>	-	Ni får icke inträda i kontrollzonen. eller Avlägsna Eder från kontrollzonen.

Signal	B e t y d e l s e	
	Fråga	Svar eller meddelande
<u>QGN</u>	Får jag landa på - (flygplats)?	Ni får landa på - (flygplats).
<u>QGO</u>	-	Ni får icke landa på - (flygplats).
<u>QGP</u>	I, vilken tur får jag landa?	Ni får landa i tur såsom nr - .
<u>QGQ</u>	-	Vänta på anvisning och uppehåll Eder på en höjd av - m i närheten av - .
<u>QGR</u>	Får jag landa utan vänstersväng?	Ni får landa utan vänstersväng.
<u>QGS</u>	-	Ni får icke landa utan vänstersväng.
<u>QGT</u>	-	Flyg - min på magnetisk kontrakurs i förhållande till den, på vilken Ni för tillfället flyger.
<u>QGU</u>	-	Flyg - min med - graders magnetisk kurs.
<u>QGV</u>	Ser Ni mig?	Jag ser Eder i bäring - (kardinal- eller interkardinalstreck).
<u>QGX</u>	Får jag landa efter inpejling enligt ZZ-metoden?	Ni får landa efter inpejling enligt ZZ-metoden.
<u>QGY</u>	-	Ni får icke landa efter inpejling enligt ZZ-metoden.

Signal	B e t y d e l s e	
	Fråga	Svar eller meddelande
<u>QRA</u>	Vad heter Eder station?	Min station heter - .
<u>QRB</u>	På vilket avstånd från min station befinner Ni Eder?	Avståndet mellan våra stationer är ungefär - km (eller - sjömil).
<u>QRC</u>	Genom vilket bolag (eller förvaltning) avräknar Ni?	Jag avräknar genom - (bolag eller förvaltning).
<u>QRD</u>	Varthän är Ni destinerad och varifrån kommer Ni?	Jag är destinerad till - och jag kommer från - .
<u>QRE</u>	Kan Ni ange min exakta frekvens i kc/s (eller vgl i meter)?	Eder exakta frekvens (vgl) är - kc/s (eller - m).
<u>QRH</u>	Varierar min frekvens?	Eder frekvens varierar.
<u>QRI</u>	Är min ton stabil?	Eder ton varierar.
<u>QRJ</u>	Går mottagningen dåligt? Äro mina signaler svaga?	Mottagning omöjlig. Edra signaler äro för svaga.
<u>QRK</u> ^{x)}	Vilken läsbarhet ha mina signaler (uttryckt i siffror 1 - 5)?	Edra signalers läsbarhet är - (uttryckt i siffror 1 - 5).
<u>QRL</u>	Är Ni upptagen?	Jag är upptagen (eller Jag är upptagen med -). Var god stör mig ej.
<u>QRM</u>	Är Ni störd?	Jag är störd.
<u>QRN</u>	Besvaras mottagningen av atmosfäriska störningar?	Mottagningen besvaras av atmosfäriska störningar.
<u>QRO</u>	Skall jag öka effekten?	Öka effekten.
<u>QRP</u>	Skall jag minska effekten?	Minska effekten.

- x) 1 = oläslig.
 2 = stundtals läslig.
 3 = läslig med svårighet.
 4 = läslig.
 5 = läslig utan minsta svårighet.

Signal	B e t y d e l s e	
	Fråga	Svar eller meddelande
<u>QRO</u>	Får jag öka sändningshastigheten?	Öka sändningshastigheten (till - ord i min).
<u>QRS</u>	Skall jag minska sändningshastigheten?	Minska sändningshastigheten (till - ord i min).
<u>QRT</u>	Skall jag stoppa sändningen?	Stoppa sändningen.
<u>QRU</u>	Har Ni något för mig?	Jag har ingenting för Eder.
<u>QRV</u>	Är Ni redo?	Jag är redo.
<u>QRW</u>	Skall jag meddela -, att Ni anropar honom på - kc/s (eller - m)?	Var god meddela -, att jag anropar honom på - kc/s (eller - m).
<u>QRX</u>	Skall jag vänta? När anropar Ni mig härnäst?	Vänta tills jag avslutat signaleringen med - . Jag anropar Eder kl - (eller omedelbart).
<u>QRX</u>	Vilken är min tur?	Eder tur är nr - (eller ev annan uppgift).
<u>QRZ</u>	Vem anropar mig?	Ni anropas av - .
<u>QSA</u> ^{x)}	Vilken ljudstyrka ha mina signaler (uttryckt i siffror 1 - 5)?	Edra signalers ljudstyrka är - (uttryckt i siffror 1 - 5).
<u>QSB</u>	Varierar min ljudstyrka?	Eder ljudstyrka varierar.
<u>QSD</u>	Är min sändning bra; är min teckengivning riktig?	Eder sändning är felaktig; Eder teckengivning är dålig.
<u>QSG</u>	Skall jag sända - tgm i följd (eller varje tgm för sig)?	Sänd - tgm i följd (eller varje tgm för sig).
<u>QSI</u>	Vad är avgiften per ord till - inkl Eder inlämnade trådevgift?	Avgiften till - per ord är - franc inkl min trådevgift.

- x) 1 = knappast uppfattbar.
 2 = svag.
 3 = ganska god.
 4 = god.
 5 = mycket god.

Signal	B e t y d e l s e	
	Fråga	Svar eller meddelande
<u>QSK</u>	Skall jag fortsätta sända hela min trafik? Jag kan höra Eder mellan mina tecken.	Fortsätt sända hela Eder trafik. Jag avbryter om så är nödvändigt.
<u>QSL</u>	Kan Ni giva mig kvittens?	Jag kvitterar.
<u>QSM</u>	Skall jag repetera det senaste telegram, som jag sände till Eder?	Repetera det senaste telegram, som Ni sände till mig.
<u>QSO</u>	Har Ni förbindelse med - direkt (eller genom förmedling av -)?	Jag har förbindelse med - direkt (eller genom förmedling av -).
<u>QSP</u>	Vill Ni transitera till - utan avgift?	Jag skall transitera till - utan avgift.
<u>QSR</u>	Hava åtgärder vidtagits i anledning av nödsignalen från - ?	I anledning av nödsignalen från - hava åtgärder vidtagits av - .
<u>QSU</u>	Skall jag sända (eller svara) på - kc/s (eller - m) och/eller med vågtyp A ₁ , A ₂ , A ₃ eller B.	Sänd (eller svara) på - kc/s (eller - m) och/eller med vågtyp A ₁ , A ₂ , A ₃ eller B.
<u>QSV</u>	Skall jag sända en serie VVV - ?	Sänd en serie VVV - .
<u>QSW</u>	Vill Ni sända på - kc/s (eller - m) och/eller med vågtyp A ₁ , A ₂ , A ₃ eller B?	Jag kommer att (eller Jag skall) sända på - kc/s (eller - m) och/eller med vågtyp A ₁ , A ₂ , A ₃ eller B.
<u>QSX</u>	Vill Ni lyssna på - (anropssignal) på - kc/s (eller - m)?	Jag lyssnar på - (anropssignal) på - kc/s (eller - m).
<u>QSY</u>	Skall jag övergå att sända på - kc/s (eller - m) utan att ändra vågtyp? eller Skall jag övergå att sända på annan frekvens?	Övergå att sända på - kc/s (eller - m) utan att ändra vågtyp. eller Övergå att sända på annan frekvens.
<u>QSZ</u>	Skall jag sända varje ord eller grp 2 grp?	Sänd varje ord eller grupp 2 grp.

Signal	B e t y d e l s e	
	Fråga	Svar eller meddelande
<u>QTA</u>	Skall jag annullera telegram nr - och betrakta det som icke avsänt?	Annullera telegram nr - och betrakta det som icke avsänt.
<u>QTB</u>	Stämmer ordantalet?	Ordantalet stämmer ej. Jag repeterar första bokstaven i varje ord och första siffran i varje tal.
<u>QTC</u>	Hur många tgm har Ni till mig?	Jag har - tgm till Eder (eller till -).
<u>QTE</u>	Vilken är min rättvisande bäring från Eder? eller Vilken är min rättvisande bäring från - (anropssignal)? eller Vilken är -:s (anropssignal) rättvisande bäring från - (anropssignal)?	Eder rättvisande bäring från mig är - grader. eller Eder rättvisande bäring från - (anropssignal) är - grader kl - . eller -:s (anropssignal) rättvisande bäring från - (anropssignal) är - grader kl - .
<u>QTF</u>	Vill Ni meddela mig mitt läge grundat på bäringar från de radiopejlstationer, som Ni kontrollerar?	Edert läge är enligt bäringar från av mig kontrollerade radiopejlstationer lat - long - (eller ev annan lägesuppgift).
<u>QTG</u>	Vill Ni sända Eder anropssignal under 50 sek och sluta sändningen med ett streck i 10 sek, så att jag kan pejla in Eder.	Jag sänder min anropssignal under 50 sek och slutar med ett streck i 10 sek på - kc/s (eller - m), så att Ni kan pejla in mig. ^{x)}
<u>QTH</u>	Vilket är Edert läge i lat och long (eller ev annan uppgift)?	Mitt läge är lat - long - (eller ev annan uppgift).
<u>QTI</u>	Vilken är Eder rättvisande kurs?	Min (eller luftfartygets) rättvisande kurs är - grader.

x) I brådskande fall sändes i stället såsom pejl-signaler t e: XYZA AAAA XYZA AAAA osv, varvid den långa teckendelen i bokstaven A göres längre än vanligt.

Signal	B e t y d e l s e	
	Fråga	Svar eller meddelande
<u>QTJ</u>	Vilken är Eder flyghastighet i km/tim?	Min (eller luftfartygets) flyghastighet är - km/tim.
<u>QTM</u>	Vill Ni sända radio- och undervattenssignaler, så att jag kan bestämma bäring och distans.	Jag sänder radio- och undervattenssignaler, för att Ni skall kunna bestämma Eder bäring och distans.
<u>QTO</u>	Har Ni lämnat dockan (eller hamnen)?	Jag har just lämnat dockan (eller hamnen).
<u>QTP</u>	Skall Ni gå in i dockan (eller hamnen)?	Jag skall gå in i dockan (eller hamnen).
<u>QTO</u>	Kan Ni korrespondera med mig med tillhjälp av den internationella signalboken?	Jag ämnar korrespondera med Eder med tillhjälp av den internationella signalboken.
<u>QTR</u>	Kan Ni giva mig rätt tid?	Rätt tid är - .
<u>QTU</u>	Vilka äro Edra öppethållningstider?	Mina öppethållningstider äro - .
<u>QUA</u>	Har Ni underrättelser från - (anropssignal för rörlig station)?	Härmed underrättelser från - (anropssignal för rörlig station).
<u>QUB</u>	Kan Ni i följande ordning giva mig uppgifter om sikt, molnhöjd och markvind för - (observationsort)?	Härmed de begärda uppgifterna.
<u>QUC</u>	Vilket är det sista meddelande, som Ni mottagit från - (anropssignal för rörlig station)?	Det sista meddelande, jag mottagit från - (anropssignal för rörlig station) är - .
<u>QUD</u>	Har Ni mottagit ilsignalen från - (anropssignal för rörlig station)?	Jag har mottagit ilsignalen från - (anropssignal för rörlig station) kl - .
<u>QUF</u>	Har Ni mottagit nödsignalen från - (anropssignal för rörlig station)?	Jag har mottagit nödsignalen från - (anropssignal för rörlig station) kl - .
<u>QUG</u>	Måste Ni gå ned på vattnet (eller landa)?	Jag måste gå ned på vattnet (eller landa) vid - (plate).

Signal	B e t y d e l s e	
	Fråga	Svar eller meddelande
<u>QUH</u>	Vill Ni giva mig nuvarande lufttrycket vid havaytan?	Nuvarande lufttrycket vid havaytan är - mm eller mb.
<u>QUW</u>	Vilken är rättvisande kursen till Eder (eller till -) vid vindstilla?	Rättvisande kursen till mig (eller till -) är vid vindstilla - grader kl - .
<u>QUK</u>	Vilken sjöhävning har Ni iakttagit vid - ?	Sjöhävningen vid - är - .
<u>QUJ</u>	Vilken dyning har Ni iakttagit vid - ?	Dyningen vid - är - .
<u>QUM</u>	Är nödsignaleringen avslutad?	Nödsignaleringen är avslutad.

Signal	B e t y d e l s e	
	Fråga	Svar eller meddelande
<u>QZA</u>	Får min station stängas; kl - ?	Jag stänger min station; kl - .
<u>QZB</u>	-	Minska frekvensen något eller med - kc/s.
<u>QZC</u>	Är min frekvens rätt inställd?	Eder frekvens är rätt inställd.
<u>QZD</u>	-	Öka frekvensen något eller med - kc/s.
<u>QZJ</u>	-	Jag kan ej uppfatta Edra svars signaler på uk. Kvitte- ra meddelandet på kortväg.
<u>QZM</u>	Får min eller - station stängas till kl - ?	Stationen stänges till kl - .
<u>QZP</u>	Kan Ni övergå till min sta- tions trafikfrekvens?	Jag övergår till Eder stations trafikfrekvens (egen station ändrar frekvens).
<u>QZR</u>	-	Jag bibehåller min nuvarande frekvens.
<u>QZV</u>	Skola vi båda övergå till (trafik)frekvens nr - ?	Vi övergå båda till (trafik)- frekvens nr - .
<u>QZW</u>	Kan Ni övergå till (trafik)- frekvens nr - ?	Jag övergår till (trafik)- frekvens nr - .
<u>QZX</u>	Skola vi båda övergå till nästa alternativ eller alternativ nr - enligt gällande radiotrafiktabell?	Vi övergå båda till nästa al- ternativ eller alternativ nr - enligt gällande radio- trafiktabell.

Diverse internationella trafikförkortningar.

Förekomma vid kommersiell radiosignalering samt vid militär signalering inom försvarsgrenarna enligt vederbörande försvarsgrens-
chefs bestämmande. Beträffande COL se mom 107.

C	Ja.
N	Nej.
P	Beteckning för privattelegram i rörlig trafik (avtelegra- feras som första ord i telegrammets inledning).
W	Ord, ordantal.
AA	Allt efter - (användes efter frågetecken vid begäran om upprepning).
AB	Allt före - (användes efter frågetecken vid begäran om upprepning).
AL	Allt vad Ni nyss sände (användes efter frågetecken vid be- gäran om upprepning).
AS	Vänta.
EN	Allt mellan (användes efter frågetecken vid begäran om upprepning).
RQ	Svar på RQ.
CL	Jag stänger min station.
CQ	Användes såsom anrop i betydelsen "till alla" före sänd- ning av meddelanden av allmänt intresse, såsom tids- signaler, regelbundna väderleksrapporter, allmänna sä- kerhetsmeddelanden osv.
CS	Anropssignal (användes för att efterfråga eller begära upprepning av anropssignal).
DB	Jag kan ej uppgiva Eder bäring, Ni befinner Eder icke inom stationens säkra sektor.
DC	Eder signal ger ett minimum, som lämpar sig bra för pej- lingen.
DF	Eder bäring var kl - - grader i denna stations mindre säkra sektor, med ett möjligt fel på två grader.

EG	Var god underrätta, om Ni finner något fel i den givna bärningen.
DI	Pejling mindre tillförlitlig på grund av Eder orena ton.
DJ	Pejling mindre tillförlitlig på grund av störningar.
DL	Eder bäring var kl - - grader i denna stations osäkra sektor.
DO	Pejling mindre tillförlitlig. Begär ny pejling senare eller kl - .
DP	På avstånd över 50 sjömil kan eventuellt fel å pejlingen uppgå till två grader.
DS	Reglera Eder sändare, Eder signal ger för brett minimum.
DT	Jag kan ej uppgiva Eder bäring, Eder signal ger för brett minimum.
DY	Denna station är bilateral (försedd med både sändare och mottagare), vilken är Eder ungefärliga riktning i grader från denna station?
DZ	Eder bäring är reciprok (d v s kontrabärningen har angivits; användas endast av kontrollstationen för en grupp pejlstationer, då denna station kommunicerar med andra stationer i gruppen).
ER	Här - (användes framför namn på rörlig station vid sändning av uppgift om färdväg).
GA	Fortsätt sändningen (användes särskilt vid fast trafik).
JM	Slå några streck, om jag får sända; slå några prickar, om jag skall stoppa sändningen. (Får ej användas på vägen 500 kc/s /600 m ²)
MN	Minut eller minuter (angives vid angivande av väntetid).
NW	Jag fortsätter sändningen (användes särskilt vid fast trafik).
OK	Vi äro överens.
RQ	Beteckning för förfrågan.
SA	Beteckning för luftfartygsstation (användes vid sändande av uppgift om läge).
SF	Beteckning för markstation.

SH	Beteckning för kuststation.
SS	Beteckning för fartygsstation (användes vid sändande av uppgift om läge).
TR	Sändning av uppgifter angående rörlig station.
TU	Tack för hjälpen.
UA	Äro vi överens?
WA	Ordet efter - (användes efter frågetecken vid begäran om upprepning).
WB	Ordet före - (användes efter frågetecken vid begäran om upprepning).
WF	Ordet som följer.
XS	Atmosfäriska störningar.
YS	Se Edert tjänste.
ABV	Kollationer (eller Jag kollationerar) med förkortade siffror.
ADR	Adress (användes efter frågetecken vid begäran om upprepning).
ARR	Landning vid - kl - .
CFM	Bekräfta (eller Jag bekräftar).
COL	Kollationer (eller Jag kollationerar).
DEP	Start från - kl - .
GMT	Greenwich medeltid.
ISB	Internationella signalboken.
ITP	Skiljetecken räknas.
MET (el MEZ)	Medeleuropeisk tid (Svensk tid).
MSG	Beteckning för telegram rörande fartygets angelägenheter (avtelegraferas som första ord i telegrammets inledning).
NIL	Jag har intet att sända till Eder (användes efter förkortning ur Q-koden för att ange, att svaret på den framställda frågan är nekande).

- PBL Telegrammets inledning (användes efter frågetecken vid begäran om upprepning).
- REF Refererande till - (eller Se -).
- RPT Upprepa (eller Jag upprepar) (användes vid begäran om eller verkställande av hel eller delvis upprepning av sänd trafik; efterföljes av vederbörlig förkortning).
- RTZ Fördröj starten från kl - till kl -.
- SIG Underskrift (användes efter frågetecken vid begäran om upprepning).
- SVC Beteckning för tjänstetelegram rörande privat korrespondens (avtegraferas som första ord i tjänstetelegrammets inledning).
- SVH Beteckning för telegram, som avser att skydda människoliv i sjö- eller luftfart.
- TFC Trafik.
- TXT Text (användes efter frågetecken vid begäran om upprepning).

- 101.
- 102.
- 103.
- 104.
- 105.
- 106.
- 107.
- 108.
- 109.
- 110.
- 111.
- 112.
- 113.
- 114.
- 115.
- 116.
- 117.
- 118.
- 119.
- 120.
- 121.
- 122.
- 123.
- 124.
- 125.
- 126.
- 127.
- 128.
- 129.
- 130.
- 131.
- 132.
- 133.
- 134.
- 135.
- 136.
- 137.
- 138.
- 139.
- 140.
- 141.
- 142.
- 143.
- 144.
- 145.
- 146.
- 147.
- 148.
- 149.
- 150.

1934